

Başlarken...

Dünyadan ve Türkiye'den güncel hukuki gelişme ve haberlere yer verdiğimiz Hukuk Bültenimizin Aralık sayısını sizlerle paylaşmaktan mutluluk duyuyoruz.

Bültenimizde yer alan içerik yalnızca bilgi verme amaçlı olup, konulara ilişkin detaylı bilgiler için bizimle irtibata geçmenizden memnuniyet duyacağız.

Yeni yılınızı kutlarız.

Ocak sayımızda buluşmak dileğiyle...

*Editörler:
Duygu Kesler
Ayşecan Mantarçı*

İşçinin İş Hukuku Kapsamında Sahip Olduğu Yıllık İzin Ve Diğer İzin Hakları

4857 sayılı İş Kanunu yıllık izin gün sürelerini sayılarını ikiye ayırarak belirlemiştir. Bunlardan ilki çalışanın yaşı dâhil ise çalışanın o işyerindeki kıdemi esas alınarak belirlenmiştir. Yaş ayrımı dikkate alınarak yapılan düzenlemede belirli bir yaşın altındaki ve üstündeki çalışanlar gözetilmiştir; kıdem ayrımında ise çalışanın o işyerindeki izin süresi, kıdemi ile doğru orantılı olarak artırılmıştır. (Sayfa 2)

Üst Hakkının Kanundan Ve Sözleşmeden Doğan Kapsamı

Medeni Kanun açıkça üst hakkını tanımlamamakla beraber, tanımda kullanılacak unsurlara yer vermiştir. Gerçekten de Medeni Kanunun 826. maddesinin ilk fıkrası "Bir taşınmaz maliki, üçüncü kişi lehine arazisinin altında veya üstünde yapı yapmak veya mevcut bir yapıyı muhafaza etmek yetkisi veren bir irtifak hakkı kurabilir." şeklindedir. (Sayfa 7)

Teknik İflasta Yenilikler

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 376'ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ 15.09.2018 tarihli 30536 sayılı Resmi Gazete'de yayımlandı. Tebliğ Resmi Gazete'de yayımlandığı gün yürürlüğe girdi. "Tebliğ" ile 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 376'ncı maddesinin uygulanmasına ilişkin çeşitli yenilikler getirildi. (Sayfa 14)

Haksız Rekabette Manevi Tazminat

Kişilik hakları hukuka aykırı şekilde tecavüze uğrayan kişi, uğradığı zarara karşılık manevi tazminat adı altında bir miktar paranın kendisine ödenmesini isteyebilir ve bu miktar hakim tarafından tespit edilir. Manevi tazminat ile bir kimsenin malvarlığında meydana gelen bir zararın tazmini değil, bir kimsenin kişilik haklarının zedelenmesinden dolayı çektiği acı, elem ve ıstırapın karşılanması istenir. (Sayfa 18)

Profesyonel Futbolcu Sözleşmelerinin Hukuki Niteliği

Eğlenme dışında gelir elde etmek ve para kazanmak amacıyla futbol oynayan profesyonel futbolcuların artması sonucunda futbol kulüpleri ile profesyonel futbolcular arasındaki iş ilişkisi kapsamında düzenlemeler yapılmıştır. Her ne kadar günümüzde futbolcular yüksek meblağlar karşılığında çalışıyor olsalar da sonuçta bir işverenin emri altında çalışıyor oldukları yadsınamaz bir gerçektir. (Sayfa 5)

Mirasın Reddi Ve Mirastan Feragat Sözleşmesi

Ölen bir kimsenin, ardında bıraktığı veya bırakacağı miras çoğu zaman geride kalanlar için sahip olmak istedikleri bir kavram iken, bazen mirasın borca batık olması, karşılığının miras bırakanın sağlığında alınması veya miras bırakan ile mirasçı arasındaki hususi ilişkiden kaynaklanan çeşitli nedenlerle mirasçılar tarafından mirasa sahip olmak istememe düşüncesi doğabilir. (Sayfa 11)

Boşanma Davalarında Sosyal Medya Delili

Hayatı kolaylaştırmasına karşın hukuki meseleleri daha karmaşık hale getiren sosyal medyaya pek çok uyumsuzlukta delil elde etme amacıyla başvurulmaktadır. Medeni usul hukukunda delil, tarafların üzerinde anlaşamadıkları ve uyumsuzluğun çözümünde etkili olabilecek vakıaların gerçekleştirilmediğinin ispatlanması için başvuru alan vasıtalarıdır. (Sayfa 16)

Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılmasında Yeni İstanbul Yaklaşımı

Döviz kurlarındaki ani çıkışların, Merkez bankasının faiz artırımlarının, enflasyon rekorlarının, ticari sektörün önemli aktörlerinden art arda gelen iflas ya da konkordato haberlerinin gündemi oluşturduğu 2018 yılı, "ekonomik kriz" söylemlerinin de sıklıkla konuşulduğu bir yıl oldu. Piyasalarda yaşanan bu olağan dışı durum, ekonomiye ilişkin bir dizi önlem alınmasını gerekli kıldı. (Sayfa 19)

Güncel Haberler

Tüketici Hakem Heyeti Başvurularında Parasal Sınır Yükseltildi (Sayfa 10)

Sosyal Medyada İdare Hakkında Yapılan Olumsuz Yorum Üzerine Kinama Cezası Verilmesi Nedeniyle İfade Özgürlüğünün İhlal Edilmesi (Sayfa 13)

Anayasa Mahkemesi Üretilen Elektrik ve Kok Gazı Üzerinden Tüketim Vergisi Alınmasının Mülkiyet Hakkı İhlali Olarak Kabul Etti (Sayfa 15)

Abonelik Sözleşmelerinden Kaynaklanan Alacaklarda Yeni Dönem (Sayfa 17)

İŞÇİNİN İŞ HUKUKU KAPSAMINDA SAHİP OLDUĞU YILLIK İZİN VE DİĞER İZİN HAKLARI

İŞÇİNİN YILLIK ÜCRETLİ İZİN HAKKI

YILLIK ÜCRETLİ İZİN SÜRELERİ

4857 sayılı İş Kanunu yıllık izin gün sürelerini sayılarını ikiye ayırarak belirlemiştir. Bunlardan ilki çalışanın yaşı diğeri ise çalışanın o işyerindeki kıdemi esas alınarak belirlenmiştir.

Yaş ayrımı dikkate alınarak yapılan düzenlemede belirli bir yaşın altındaki ve üstündeki çalışanlar gözetilmiş; kıdem ayrımında ise çalışanın o işyerindeki izin süresi, kıdemi ile doğru orantılı olarak arttırılmıştır.

1.1-Kıdeme Göre Yıllık Ücretli İzin Süreleri

Kanunun 53. maddesinde; çalışanın yaşı ve kıdemi ile hak kazanacağı yıllık ücretli izin gün sayıları şöyledir:

Kıdemi 1-6 yıl (5. yıl dahil 6. yıl hariç) arasında olan çalışanlara, 14 günden, Kıdemi 6-15 yıl (6.yıl dahil 15. yıl hariç) arasında olanlara, 20 günden ve Kıdemi 15 yıl (15. yıl dahil) ve daha fazla olanlara ise 26 günden az yıllık ücretli izin verilemez.

1.2-Yaşa Göre Yıllık İzin Süreleri

Kanunda 18 yaşından küçüklere (18. yaş dahil) ve 50 yaşından büyüklere (50. yaş dahil) 20 işgününden az yıllık ücretli izin verilemez. Bu süreler yasanın belirlediği taban sürelerdir ve bireysel iş sözleşmeleri ya da toplu iş sözleşmeleri ile bu süreler arttırılabilir ancak azaltılamaz.

GENEL OLARAK YILLIK İZİN ÜCRETLERİ HAKKINDA

2.1-Yıllık İzinler Ne Zaman Kullanılacağı İşçi ve İşverenin Ortak Kararları İle Belirlenir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 60. maddesinde hazırlanarak yürürlüğe konulmuş olan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nin 7. maddesinde, işçinin izin isteğini en az bir ay önceden işverene bildirmesi gerektiği açıklanmış, 8. maddede ise işverenin işçinin izin kullanma tarihi ile bağlı olmadığı, işçinin talebi ve iş durumu dikkate alınarak izin döneminin belirleneceği ifade edilmiştir.

Aynı yönetmeliğin 8. maddesinde ayrıca; aynı tarihe rastlayan izin isteklerinde: "işyerindeki kıdem ve bir önceki yıl iznini kullandığı tarih dikkate alınarak öncelikler belirlenir, şeklinde düzenleme bulunmaktadır. İşçi yıllık izin isteminde, adını soyadını, varsa sicil numarasını, iznini hangi tarihler arasında kullanmak istediğini ve ücretsiz yol izni kullanmak isteyip istemediğini yazar" denilmektedir.

Görüldüğü üzere, Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de belirtildiği üzere yıllık izin kullanılacağı zamanı belirlemek işverenin yönetim hakkı kapsamında kalmaktadır. İşverenin bu hakkının iyi niyet kuralları çerçevesinde kullanılması gerektiği açıktır.

Gerçekten de, işçinin Anayasal temeli olan dinlenme hakkının, işyerinin gereklerine uygun biçimde ve mümkün olduğunca işçinin talebi çerçevesinde kullanılmasını gerekir. İşverenin bu noktada yönetim hakkını kötüye kullanmasının yasalar karşısında korunmayacağı kabul edilmelidir (Yargıtay 9. H.D. 06.07.2004, E. 2004/8053, K. 2004/17234) Ücretli izin kullandırılması işverenin yetkisine ve yönetim hakkına

ilişkin olup iznin işverence yapılacak plana göre kullanılması mümkün olduğundan, talebe rağmen iznin verilmemesi işçi için haklı fesih nedeni sonucunu doğurmaz (Yargıtay 9. H.D. 20.06.2006, E. 2006/15954 K. 2006/17843)

Eğer işçi işverenin bir şekilde rızası olmadan kendiliğinden yıllık izne çıkıyorum diyerek işe gelmezse, bu haksız ve izinsiz devamsızlık sayılarak sözleşmenin derhal feshi için haklı neden olarak görülmektedir (Yargıtay 9. H.D. 22.02.2010 24059/4463). Gerçekten ancak uzun süre ücretli yıllık izin verilmemesi, kısımca iş sözleşmesinin haklı nedenle feshine neden olur. Yargıtay'da bir kararında toplam 105 gün birikmiş izni olan bir çalışanın işverenden izin istemesi ve işverende izin talebine olumlu cevap vermemesinin işçinin iş akdini haklı nedenle feshini doğuracağını ifade etmektedir (Yargıtay 9. H.D. 29.11.2011, E. 2009/20744 K.2011/46449).

2.2.Yıllık Ücretli İzinin Bölünmesi Hususu

4857 sayılı İş Kanunu'nun 56. maddesinde ve Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nin 6. maddesinde yıllık ücretli iznin işveren tarafından bölünemeyeceği ifade edilmiş ve Kanunun 53. maddesinde yer alan izin sürelerinin -14, 20 ve 26 gün işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesi zorunlu tutulmuştur.

Ancak her iki maddenin de devamında Kanunun 53. maddesinde yer alan yıllık izin sürelerinin tarafların anlaşması ile ve bir bölümü on günden az olmamak kaydı ile en çok üçe bölünebileceği hükmü yer almıştır. »

Çalışanlar yıllık iznini, işvereninde onayını almak şartıyla çeşitli kombinasyonlar oluşturarak kullanabilir. Örneğin 14 gün yıllık izni olan bir çalışan 10+2+2, 10+3+1, 13+1, 12+1+1 vb. seçeneklerde yıllık ücretli iznini kullanabilir. Burada dikkat edilmesi gereken husus bölünen bir parçanın 10 günden az olmamasıdır. Yıllık ücretli iznin bölünmesi için tarafların karşılıklı olarak anlaşması şarttır.

Çalışan, yıllık izninin tamamını tek bir seferde kullanmak isterse, işveren, çalışanın yıllık iznini bölerek kullanmasını isteyemez; çalışana, yıllık iznini bölmesi konusunda zorlayamaz. Zira İş Kanunu açısından esas ve makbul olan yıllık izinlerin bölünmeden tek parça olarak kullanılmasıdır.

Ancak bazen işçiler kendi istekleri ile yıllık izinlerini 10 günden daha az sürelerde parça parça kullanmak isteyebilmektedir. Bu durumda işçinin işverene talep dilekçesi ile başvurması gerekmektedir. İşçinin kendi yazılı talebi ile böyle bir başvuru olduğundan tüm yıllık izinler 1 günlük dahi kullanılsa, işçinin yıllık izninden düşürülmektedir.

2.3-Yıllık Ücretli İzne Ek Olarak Verilmesi Gereken Yol İzni

Yıllık ücretli izinleri işyerinin kurulu bulunduğu yerden başka bir yerde geçirecek olanlara istemde bulunmaları ve bu hususu belgelemeleri koşulu ile gidiş ve dönüşlerinde yolda geçecek süreleri karşılamak üzere işveren toplam dört güne kadar ücretsiz izin vermek zorundadır (4857 S.K. 56/5. fıkrası). Bu süre bir yıla ait tüm izin süresi içindir.

Ancak işçi yol izni talebinde bulunmadan o yıla ait tüm izinlerini kullanmış ise, kullanılmamış yol izinlerini tek başına talep edemeyeceği gibi bu izinler için ücret de talep edemeyecektir.

Yıllık iznini başka yerde geçirmeyeceği halde yol izni talebinde bulunan; bu hususu düzmece belgelerle belgeleyen; daha fazla yol izni kullanmak için iznini geçireceği yeri, gerçeğe aykırı olarak daha uzak bir yer olarak beyan eden işçi, doğruluk ve bağlılığa aykırı bir davranışta bulunduğundan, iş sözleşmesi işveren tarafından 4852

sayılı Kanun'un md. 25/bent 2 (e) fıkrası hükmüne göre haklı nedenle feshedebilir.

2.4-Yıllık İzin Gün Sayıları Takvim Günü Değil İş Günü Esas Alınarak Belirlenir.

İzin süresine rastlayan ulusal bayram, hafta tatili ve genel tatil günleri izin süresinden sayılmaz (4857 S.K. 56/4. fıkrası). Yani bu günler izin süresine eklenmelidir. Böylece 53. maddede "gün" olarak ifade edilen izin sürelerinin aslında "iş günü" olarak düzenlendiği ortaya çıkmaktadır.

İzin günlerinde haftalık tatil günü de sayılmaz. Dolayısı ile haftanın 6 günü çalışan işçiye 2 haftalık izin verildiğinde, işçi 12 günlük yıllık izin kullanmış sayılmaktadır.

2.5- Cumartesi Çalışması Yapılmayan İşyerlerinde Yıllık İzin Uygulanması

Tatil yapılan cumartesi günü, gerçekte iş günü olduğundan yıllık izin süresinden sayılır. Yargıtay'da bir kararında, İş Kanununun yıllık ücretli izin uygulaması ve izin ücretine ilişkin hükümlerin, 394 sayılı Hafta Tatili Kanunu ile kabul edilen haftalık bir günlük tatille ilgili olduğunu, işyerinde cumartesi günleri çalışılmaması esasının kabul edilmesinin, bunun hafta tatili sayılarak izin süresi içindeki cumartesi günleri için ayrıca ücret istemine olanak vermeyeceğini belirtmektedir (Yargıtay 9. H.D. 25.01.1982 E.1469/456).

Ancak, Kanunda öngörülen izin süreleri sözleşmelerle arttırılabileceğinden izne rastlayan cumartesiler kadar izin süresinin uzatılmış olduğu kararlaştırılabilir.

4857 sayılı Kanun'un 46. ve 63. maddesine göre hafta tatili, haftalık 45 saatlik çalışmadan sonraki 24 saatlik bir gündür. Bu nedenle cumartesi işgünüdür. Cumartesi günleri hafta tatili olarak yıllık izin süresine eklenemez. Örneğin cumartesi çalışması yapılmayan işyerlerinde iki tam hafta izin karşılığında sadece hafta tatili olan pazar günleri, toplam çalışılmayan süreden düşülecektir ve toplamda da 12 gün yıllık izin kullanılmış olur.

Fikrimde bu düzenleme hukuka açıkça aykırıdır. Şayet cumartesi günü çalışmayan bir işçinin bu gün çalışmış gibi yıllık izninden sayılması hukukun mantığına ve ruhuna açıkça aykırıdır.

2.6- İş Akdi Son Bulmadan Kullanılmayan Yıllık İzinlerin Ücretinin Ödenmesi

İş Kanunu açısından esas olan hak edilen yıllık iznin gelecek hizmet yılı içinde kullanılmasıdır. Ancak çalışma hayatında bu esasa riayet edilmediği ve çalışanların yıllık izinlerinin biriktiği görülmektedir. Bu gibi durumlarda işveren bazen bu izin haklarını işçiye ücret olarak vermektedir.

Yıllık izin hakkı anayasal temeli olan bir dinlenme hakkı olup, işçinin iş sözleşmesinin devamı sırasında ücretle dönüşmez ve bu haktan vazgeçilemez, işçinin iş sözleşmesinin devamı süresinde kullanmadığı yıllık izinlere ait ücreti istemesi mümkün değildir. »

(Yargıtay 9. H.D. 25.02.2010, E. 2008/19000 K. 2010/4983). Yıllık izin hakkının ücrete dönüşmesi için iş sözleşmesinin feshi şarttır (Yargıtay 9. H.D. 30.04.2009, E. 2007/41415 K. 2009/12145).

Sözleşme devam ederken izin kısmı verilmeden sadece izin ücretinin ödendiği hallerde, bunu yıllık izin kullanıldığı anlamında göremeyiz. Çünkü; serbest zaman ve ücret birlikteliği içinde izin kullanılması mümkün iken, tarafların bunu sadece para ile geçiştirmesi hukuken geçersizdir. Ama sözleşme devam ederken izin verilmeden ödenen bu paraların, sözleşme sona erdiğinde o ana dek kullanılmayan yıllık izinlerin ücretinden düşülmesi gerekir. Aksi halde işçi, sebepsiz yere iki kere izin parası almış olur ki bunu onaylamak bize isabetli görülmez.

3-KULLANILMAYAN YILLIK İZİNLERİN ZAMANAŞIMI SÜRESİ

Kanununda, hak edilen yıllık izinlerin, izleyen dönemin sonuna kadar kullanılması esastır. Ancak uygulamada çeşitli sebeplerle, çalışanların yıllık izinlerinin biriktiği görülmektedir. Biriken yıllık izinlere paralel olarak da çalışanlarda kullanılmayan yıllık izinlerin yanıp yanmayacağı konusunda bir endişe hakim olmaktadır.

Kullanılmayan yıllık izinler iş akdinin devam ettiği süre boyunca yanmaz. İş sözleşmesine böyle bir hüküm konulsa da, izinlerin kullanılmasını işçi tek başına belirlemediğinden bu madde geçesidir. Bu sebeple de kullanılmayan yıllık izinler bir sonraki döneme devrolmaktadır.

İş akdinin son bulmasıyla birlikte kullanılmayan yıllık izinler para alacağına dönüşür ve iş akdinin son bulduğu tarihten başlamak üzere beş yıllık zamanaşımı süresine kadar da yine yanmaz.

İŞÇİNİN SAHİP OLDUĞU DİĞER İZİN HAKLARI

1.ÖLÜM İZİN HAKKI

Ölüm izni çalışanın annesi, banası, kardeşinin, eşinin ya da çocuklarının gerek cenaze işlemleri gerekse taziye işlemleri için verilen izinlerdir.

İşçinin annesini, babasını, kardeşini, eşini ya da çocuklarını kaybetmesi halinde kullanacağı izni 3 gündür.

2.HASTALIK VE DİNLENME İZİN HAKKI

Doktor raporu ile hastalığını belgelemiş işçileri, doktor tarafından gerekli görülen süre boyunca izin kullanma hakkına sahiptir.

3.DOĞUM İZİN HAKKI

Kadın işçiler esas olarak doğumdan önce sekiz doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplamda on altı haftalık izin kullanma hakkına sahiptirler. Çoğul gebelikte ise bu süreye sekiz haftalık süreler ekler hafta daha eklenmektedir.

Sağlık durumu uygun ise doktor raporu ile kadın işçi isterse doğumdan önce üç haftaya kadar çalışabilir. Bu halde, kadın işçinin çalıştığı bu süreler doğum sonrası süreler eklenir.

4.SÜT İZİNİ

Kadın işçilere bir yaşından küçük çocuklarını emzirmeleri için günde toplam bir buçuk saat süt izni verilmelidir. Bu sürelerin hangi saatlerde ve kaç bölüneceğini işçi kendisi belirleyecek olup, bu süre günlük çalışma süresinden sayılmaktadır.

5.HAFTA TATİL İZİN HAKKI

İşçi haftalık en az 24 saat kesintisiz haftalık izne hak kazanır. Yedi günlük zaman dilimi içerisinde olmak şartı ile işçinin hangi gün tatil kullandığı önem arz etmemektedir.

6.ULUSAL BAYRAM VE TATİL İZİN HAKKI

İşçi istemez ise ulusal bayram ve tatil günlerinde çalışmaya zorlanamaz. İşçi bu günlerde çalışır ise çalıştığı bu günler için ücretinin yanında ek ödeme almalıdır.

SONUÇ

Kanunda işçiye verilmesi gereken izin haklarının net bir şekilde belirtildiği, işçinin ilgili izin haklarını kullanarak kullanmadığının ispat yükü işveren üzerine tutulmuştur.

İşveren gerek yıllık ücretli izin gerek diğer izinleri işçiye vermediği takdirde, işçinin iş sözleşmesini haklı nedenle feshetme hakkı bulunmaktadır. Bu durumda işçi ham kıdem tazminat talebinde bulunabileceği gibi hem de doğmuş izinlerin ücretlerini mahkemeden talep edebilecektir.

Detaylı Bilgi İçin;
Avukat
Gülden Mehmed Altın
g.altin@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1. Alper Yılmaz, Yıllık İzin Hakkının Keyfi Nedenlerle Kullanılmaması İşçi Açısından Haklı Fesih Nedeni Oluşturur, <http://guncelishukuku.com>
- 2.Hamdi Mollamahmutoğlu-Muhittin Asıtlı, İş Hukuku, Turhankitabevi, 5.Bası, Ankara, 2012,
3. Ercan Akyiğit, İş Hukuku, Seçkin, 9. Basım, Mart 2013,
- 4.Müjdat Şakar, İş Hukuku Uygulaması, Beta, 9. Baskı, Eylül 2011,
5. Nuri Çelik, İş Hukuku Dersleri, Beta, 25. Bası, Eylül 2012, İstanbul,
6. Cevdet İlhan Günay, Yıllık Ücretli İzin Hakkı ve Ücretli İzin Alacağı, SİCİL, Aralık 2010, Sayı 20,
- 7.Yargıtay 9. H.D. 06.07.2004, E. 2004/8053, K. 2004/17234
- 8.Yargıtay 9. H.D. 20.06.2006, E. 2006/15954 K. 2006/17843
- 9.Yargıtay 9. H.D. 22.02.2010 24059/4463
- 10.Yargıtay 9. H.D. 25.02.2010, E. 2008/19000 K. 2010/4983
- 11.Yargıtay 9. H.D. 30.04.2009, E. 2007/41415 K. 2009/12145
12. 4857 sayılı İş Kanunu'nun Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği

PROFESYONEL FUTBOLCU SÖZLEŞMELERİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ

Zaman içinde futbolun amatör bir spor branşı olmaktan çıkıp profesyonel bir spor dalı haline gelmesiyle birlikte bu alanda düzenlemeler yapılması gereği ortaya çıkmıştır. Bu durum aynı zamanda eğlenme amaçlı futbol oynayan futbolcuların faaliyetlerini de değiştirmiş ve futbolcuların bu sporu para kazanmak için oynamaya başlamasına sebebiyet vermiştir.

Eğlenme dışında gelir elde etmek ve para kazanmak amacıyla futbol oynayan profesyonel futbolcuların artması sonucunda futbol kulüpleri ile profesyonel futbolcular arasındaki iş ilişkisi kapsamında düzenlemeler yapılmıştır.

Her ne kadar günümüzde futbolcular yüksek meblağlar karşılığında çalışıyor olsalar da sonuçta bir işverenin emri altında çalışıyor oldukları yadsınamaz bir gerçektir. Profesyonel futbolcular aynı zamanda bir işçi sıfatına haiz olmaları nedeniyle, karşı tarafında olan ve güçlü nitelikteki futbol kulüplerine karşı bir takım haklar çerçevesinde korunmaları gerekmektedir.

Bu kapsamda ülkemizde Türkiye Futbol Federasyonu bir takım önlemler olarak profesyonel futbolcular ile futbol kulüpleri arasındaki bahsettiğimiz bu ilişkinin sınırlarını belirleyen Talimatlar oluşturmuştur.

Profesyonel futbolcular ile futbol kulüpleri arasında imzalanan sözleşmelere Profesyonel Futbolcu Sözleşmeleri denilmektedir olup söz konusu sözleşmeler spor camiasında önemli bir yer edinmektedir. Bu sözleşmeler, aynı zamanda birer iş sözleşmesi niteliği taşımaktadır.

Ayrıca sözleşmenin unsurları ve kapsamı Türkiye Futbol Federasyonu tarafından düzenlenmiş olan Talimatlar çerçevesinde belirlenmektedir. Profesyonel futbolcular ve futbol kulüpleri arasında karşılıklı olarak tanzim edilen profesyonel futbolcu sözleşmeleri, tarafları açısından bir takım borçlar doğurmaktadır.

Bu kapsamda işveren niteliğindeki futbol kulüpleri “ücret ödeme”, işçi sıfatına haiz Profesyonel Futbolcular ise “iş görmeyi” taahhüt etmektedir.

Profesyonel Futbolcu Sözleşmelerinin taraflarca imzalanarak uygulanmasının ardından doğan uyumsuzluklarda ise ilk olarak Türkiye Futbol Federasyonu Uyuşmazlık Çözüm Kurulu yetkilidir.

Uyuşmazlık Çözüm Kurulu’nun söz konusu sözleşmeden kaynaklanan ihtilafa ilişkin incelemesi sonrasında tesis ettiği karara karşı ise tarafların itiraz etmesi mümkündür. İlk Derece Kurulu olarak Uyuşmazlık Çözüm Kurulu’nun kararına karşı taraflar Türkiye Futbol Federasyonu Tahkim Kurulu’na itirazda bulunabilecektir.

KAPSAMI

Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi’nin kapsamı, futbol kulübü ile bir ücret karşılığında sportif faaliyette bulunmak isteyen futbolcunun arasındaki hak ve borçları içermektedir. “Profesyonel futbolcu sözleşmeleri, profesyonel futbolcular ile kulüpler arasında yapılan ve taraflara karşılıklı sorumluluklar yükleyen rızai sözleşmelerdir”.

Daha açıklayıcı bir ifadeyle Profesyonel Futbolcu Sözleşmeleri, “profesyonel takım kurmasına izin verilen kulüpler ile ilk defa profesyonel sözleşme imzalayacak amatör futbolcular ya da profesyonel futbolcular arasında yapılan ve futbolcunun futbol sporunu bir kulübe bağlı olarak, bir ücret karşılığında yani profesyonel olarak yapmayı yüklediği ve tarafların bazı haklara sahip olmasını ve borçlar altına girmesini öngören belirli süreli rızai bir sözleşmedir.”

Tanımdan da anlaşılacağı üzere sözleşmenin belirleyici unsurlarını “işin görülmesi” “süreklilik” “bağımlılık” ve “ücret” oluşturmaktadır.

HUKUKİ NİTELİĞİ

Profesyonel Futbolcu Sözleşmelerinin hukuki niteliği günümüzde tartışmalı bir konu haline gelmiştir. Öğretide bir görüş söz konusu bu sözleşmelerin tam iki tarafa borç yükleyen iş görme sözleşmelerinden iş sözleşmesi olduğunu savunurken diğer görüş ise bu sözleşmelerinin hukuki niteliğinin hizmet sözleşmesi olduğunu kabul etmiştir.

Zira TFF Tahkim Kurulu kararlarında da profesyonel futbolcu sözleşmelerinin hizmet sözleşmesi olarak dikkate alındığı görülmektedir.

Diğer yandan Avrupa’da birçok ülkede, özellikle Fransa, Belçika ve Birleşik Krallıkta da profesyonel sporcu sözleşmelerinin iş sözleşmesi olarak değerlendirildiği görülmektedir.

Türk Borçlar Kanunu'nun 393. maddesine göre hizmet sözleşmesi; "işçinin işverene bağımlı olarak belirli veya belirli olmayan süreyle iş görmeyi ve işverenin de ona zamana veya yapılan işe göre ücret ödemeyi üstlendiği sözleşmedir".

4857 sayılı İş Kanunu'nun 8. maddesine göre iş sözleşmesi; "bir tarafın (işçi) bağımlı olarak iş görmeyi, diğer tarafın (işveren) da ücret ödemeyi üstlenmesinden oluşan sözleşmedir.

İş sözleşmesi, Kanunda aksi belirtilmedikçe, özel bir şekle tâbi değildir." Bu iki kanun maddesi karşılaştırıldığında ise iş akdinin 3 temel unsuru olan iş görme, ücret ve bağımlılık unsurları bakımından daha açıklayıcı olmaktadır.

SÖZLEŞMEDEN DOĞAN HAK VE BORÇLAR

Sözleşmenin tarafları olan kulüpler ile futbolcular arasında karşılıklı ve uygun irade beyanlarının oluşması sonucunda profesyonel futbolcu sözleşmesi doğmaktadır.

Bu çerçevede taraflar hem bir takım haklara sahip olmakta hem de bir takım borçlar altına girmektedirler. Bunları saymak gerekirse futbolcunun hakları ücret isteme hakkı (transfer ücreti, aylık ücret, maç başı ücret, primler) , ücretli izin hakkı, sosyal sigorta ve sendikal haklardır. Futbolcunun borçları ise işi yapma borcu, hayatına ve sağlığına özen gösterme borcu, talimatlara uyma borcu gibi sözleşmesel borçlardır.

Ayrıca futbolcuların TFF Statüsü ve Talimatında öngörülen yükümlülükleri yerine getirme borcu bulunmaktadır. Kulüplerin ise disiplin cezası verme hakkı bulunmasının yanında en önemli asli borçları ise ücret ödeme borcudur.

SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİ VE UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

Profesyonel Futbolcu Sözleşmelerinin karşılıklı anlaşma ile sona ermesi mümkün olmasının yanında kendiliğinden sona ermesi de söz konusu olabilmektedir. Fakat karşımıza en çok çıkan sona erme şekli fesihtir. Profesyonel Futbolcu Sözleşmelerin-

de hem kulüplerin hem de futbolcuların sözleşmeyi fesih hakları bulunmaktadır.

Profesyonel Futbolcu Sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıkların çözümü için ilk olarak Türkiye Futbol Federasyonu Uyuşmazlık Çözüm Kurulu yetkilidir. UÇK kararlarına karşı tarafların TFF Tahkim Kuruluna itiraz hakları da bulunmaktadır.

Detaylı Bilgi İçin;
Stajyer Avukat
Nuri Mert Orhan
m.orhan@ozgunlaw.com

Kaynakça:

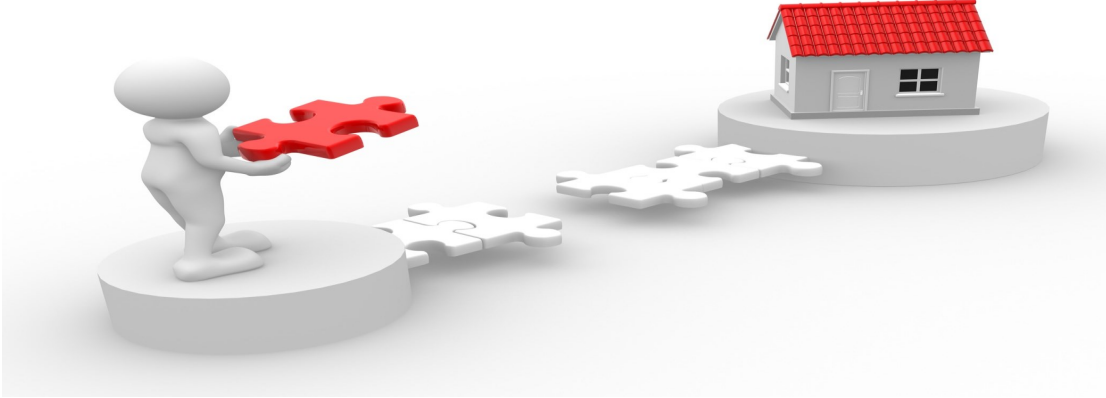
1. Aksoy, O.: Profesyonel Futbolcunun İş Sözleşmesi, Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2010
2. Akbulut, E. İş Hukuku Bağlamında Profesyonel Futbolcu Sözleşmesinin Temel Unsurları
3. Petek, Hasan: Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi, Yetkin Yayınları, Ankara 2002,
4. Court of Justice of the European Communities (CJEC), Judgment of 15 December 1995, Union Royale Belge

des Sociétés de Football Association ASBL and Others v Jean-Marc Bosman and Others, Case C-415/93, in Reports of Cases before the Court. 1995, p. 4921.

5. Ertaş, Şeref/ Petek, Hasan: Spor Hukuku, 2. Baskı, Ankara 2011.

6. Petek, Hasan, Spor Hukuku Dersleri, Kadir Has Üni. , Yayın No.2, Temmuz 2007, s.553.

ÜST HAKKININ KANUNDAN VE SÖZLEŞMEDEN DOĞAN KAPSAMI

Medeni Kanun açıkça üst hakkını tanımlamamakla beraber, tanımda kullanılabilen unsurlara yer vermiştir. Gerçekten de Medeni Kanunun 826. maddesinin ilk fıkrası “Bir taşınmaz maliki, üçüncü kişi lehine arazisinin altında veya üstünde yapı yapmak veya mevcut bir yapıyı muhafaza etmek yetkisi veren bir irtifak hakkı kurabilir.” şeklindedir.

Bu maddeden yola çıkılarak doktrinde çeşitli tanımlamalar yapılmıştır. Bazı yazarlar üst hakkını “Başkasına ait bir arazinin üstünde veya altında bir inşaat veya imalat yapmak yahut önceden mevcut inşaat veya imalatı muhafaza etmek salahiyetini veren ve prensip itibarıyla devri ve miras yoluyla intikali kabil olan irtifak hakkı” şeklinde tanımlamıştır.

Bazıları ise; “Bir şahsa, başkasına ait arazi üzerindeki yapının (inşaatın) maliki olmak yetkisini veren bir irtifak hakkı” şeklinde tanımlamıştır. Doktrinde bunun gibi birçok tanımlama yapılmasına rağmen söz konusu tanımlarda çelişkili ve anlaşılması güç kavramlar vardır. Gerçekten de Medeni Kanun’un 826. maddesinin birinci fıkrasında sadece irtifaktan bahsedildiği halde özellikle ikinci tanımda mülkiyet ve irtifak kavramları birlikte kullanılmıştır.

Üst hakkının tanımı; bir kimseye kendisinin veya başkasının arazisinde inşaat yapmak veya var olan inşaatı muhafaza etmek ve araziden bağımsız olarak malik olma yetkisi veren bir irtifak hakkıdır; şeklinde yapılabilir.

Üst hakkı, irtifak haklarından olduğundan hakkın kurulması ile; gayrimenkul maliki için sadece bir kaçınma ve katlanma borcu doğar. Malik gayrimenkulünde inşaat yapılmasına, bunun için gayrimenkulüne girilmesine, inşaat ile ilgili işlemlerin gayri-

menkulünde yapılmasına katlanmak zorunda olup; hakkın kapsamında yapılan işlemleri önlemekten ve bunlara müdahale etmekten kaçınmakla zorludur. İnşaat bittikten sonra ise; yapılan inşaatın kullanılması ve ondan yararlanabilmesi için hem üst hakkı sahibinin hem de inşaat üzerinde şahsi veya sınırlı aynı hak sahiplerinin, haklarının sınırları içinde yapacakları kullanma ile ilgili işlemlere katlanmak ve haklarını kullanmalarını engellemekten kaçınmakla yükümlüdür.

Üst Hakkının Kapsamı

Bir hakkın kapsamı o hakkın hak sahibine bahsettiği yetkilerin tümüdür. Aynı hakların hak sahibine tanıdığı yetkiler muhtevasında yer alır. Nitekim aynı haklar muhtevaları ile birbirinden ayrılıp, çeşitlerini oluştururlar. Zira aynı haklarda dış etki ortak olup hakkın üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilmesidir.

Üst hakkı da bir aynı hak olarak; gerek yüklü taşınmaz üzerinde gerek inşaat üzerinde sahibine doğrudan doğruya hak ve yetkiler sağlar. Bunlar üst hakkının muhtevalarını oluştururlar. Üst hakkının kapsadığı yetkiler yani muhtevaları kanun tarafından belirtilmiştir. Gerçekten bu muhteva MK 726, 729 ve 826. maddeleri ile çizilmiştir. Maddeler bir hakkın üst hakkı sayılabilmesi için gerekli olan yetkileri belirttiklerinden bir bakıma üst hakkının kanuni muhtevalarını da göstermektedirler. Üst hakkının kanuni kapsamı ayrıntısız ve dar bir biçimde Medeni Kanun tarafından düzenlendiğinden buna üst hakkının kanuni kapsamı denebilir.

Medeni Kanun hükümleri bir hakkın üst hakkı olarak nitelendirilebilmesi için gerekli olan asgari içeriği bildirmiştir. Dolayısıyla üst hakkının kapsamı kanunla çok dar

ve soyut bir biçimde tespit edilmiş olduğundan muhtevayı oluşturan bu yetkilerin somutlaştırılması, kullanılış biçimlerinin gösterilmesi ya da sınırlanması gerekebilir.

Taraflar somut olayların her birinde kendi ihtiyaçlarını göz önünde tutarak üst hakkını kuran sözleşme ile yetkileri belirleyebilirler. Ayrıca taraflar üst hakkı ile beraber meydana gelen aralarındaki üst hakkı ilişkisinden doğan ilişkileri de sözleşmeleri ile düzenleyebilirler. Başka bir deyişle, üst hakkının kapsamını genişletebilirler. Buna da üst hakkının sözleşme ile belirtilen kapsamı denilir.

Kanundan Doğan Kapsamı

Bir irtifak hakkının üst hakkı sayılabilmesi için; kapsamında bulunması zorunlu olan bir takım yetkiler vardır. Söz konusu yetkiler üst hakkının zorunlu kapsamını oluştururlar. Bu yetkiler Medeni Kanunun 826. maddesinin 1. fıkrasında ve 726. maddesinin 1. fıkrasında belirtilmiştir.

Bu maddelerde açıkça belirtildiği üzere üst hakkının kanuni ve zorunlu muhtevaları hak sahibine inşaat ve imalat yapma ya da zaten var olan bir inşaat ve imalat hakkının konusu olan gayrimenkulde alıkoyma yetkisi olarak iki yetkiden oluşur. Bu tüm irtifak haklarında ortak olan özel biçimde bir kullanma ve yararlanma yetkisinden farklı değildir. Ancak üst hakkının zorunlu kapsamı sadece bu yetkilerden ibaret değildir. Gerçekten kanun hak sahibine yapılan ya da zaten mevcut olan inşaat ve imalat üzerindeki mülkiyet hakkını da tanıyarak; üst hakkının kapsamı içerisine hak sahibine tanıyan bir başka yetkiyi ya da hakkı da sokmaktadır. »

Bu yetkilerin her ikisi de bir üst hakkının kapsamında mutlaka birlikte bulunması gerekli olan zorunlu unsurlardır. Başka bir deyişle bir gayrimenkulü inşaat yaparak kullanmak yetkisi veren bir irtifak hakkının üst hakkı niteliğinde olabilmesi için içeriğinde inşaat üzerindeki mülkiyet hakkının da bulunması kesinlikle gereklidir.

Bu nedenle Medeni Kanununun 726. maddesinin emredici nitelikte olduğu kabul edilmelidir. Yapılan inşaatın gayrimenkulün malikine ait olacağına ve hak sahibinin bu inşaat üzerinde sadece bir yararlanma hakkı bulunacağına ilişkin bir irtifak hakkının üst hakkı niteliğinde olması mümkün değildir.

Konu ve nitelikleri göz önünde bulundurulduğunda üst hakkının kapsamındaki mülkiyet hakkı ve inşaat yaparak yararlanma haklarının birbirlerinden farklı oldukları görülür. Zira üst hakkının sahibine yükü taşınmaz üzerinde sağladığı yetkiler bir irtifak hakkı; inşaat üzerinde sağladığı yetkiler ise mülkiyet hakkıdır. Dolayısıyla üst hakkı içeriğinde bir sınırlı aynı hak bir de mutlak hak olmak üzere iki farklı hak bulundurmaktadır.

Üst hakkından kapsamında yer alan hak sahibinin yapılan ya da zaten var olan inşaatın maliki olmak yetkisi; bir yetki olmaktan öte üst hakkının kapsamına kanundan dolayı giren bir hak olduğundan, kullanılıp kullanılmaması üst hakkı sahibinin iradesine bağlı değildir. İnşaat; hak kurulurken zaten mevcut ise mülkiyet, üst hakkının tescili anında kanundan ötürü kendiliğinden her hangi başka bir işleme gerek kalmadan üst hakkı sahibine geçer.

Başka bir deyişle; inşaat bu andan itibaren arazinin mütemmim cüz'ü olmaktan çıkar. Bu nedenle de inşaat, arazi üzerindeki aynı hakların kapsamı dışında bırakılmış olur. İnşaat sonradan yapılırsa arazi ile arasında hiç bir hukuki bağlantı meydana gelmez; inşaatın yapılmaya başlanmasıyla beraber üst hakkı sahibinin mülkiyetine girer. İnşaat üzerindeki mülkiyet hakkı her iki durumda da kanundan ötürü aslen kazanılır.

Üst hakkı sahibinin inşaat üzerindeki mülkiyet hakkının ise özel bir niteliği vardır. Söz konusu mülkiyet hakkı üst hakkı içeriğine dahil bir yetki olarak üst hakkına ayrılmaz bir biçimde bağlı ve onu izleyen bir aynı haktır. Bunun sonucu olarak da; üst hakkına konu bir arazide yer alan ve bu hakkın kapsamına giren inşaat üzerindeki mülkiyet üst hakkının sahibi olan kişiye aittir. Dolayısıyla üst hakkı üzerinde yapılan tasarruf işlemleri, inşaat üzerindeki mülkiyet hakkını da kapsar. Bu nedenle mülkiyet hakkı üst hakkından bağımsız bir şekilde devredilebilmesi ve sınırlı aynı haklara konu olması mümkün değildir.

Bununla beraber üst hakkını oluşturan bu irtifak ve mülkiyet hakkının konuları ayrıdır. İrtifak hakkının konusu üst hakkının üzerinde kurulduğu gayrimenkul iken, mülkiyet hakkının konusu sadece arazide yapılan inşaatır. İnşaatın yapıldığı arazi mülkiyet hakkının konusuna girmez.

Dolayısıyla inşaatın herhangi bir sebeple yıkılması halinde mülkiyet hakkı da ortadan kalktığı halde bundan dolayı üst hakkı son bulmaz. Çünkü üst hakkının içeriğini oluşturan asıl hak irtifak hakkıdır.

Bunun dışında inşaatın kapsamına girmeyen ve fakat üst hakkı sahibinin kullanımına bırakılan gayrimenkulün bölümleri üzerinde üst hakkı sahibinin mülkiyet hakkı yoktur, sadece bunlardan yararlanma ve onları kullanma yetkisi vardır.

Üst hakkının kurulduğu ya da bu hakka dayanarak inşaatın yapıldığı anda arazi üzerinde hem sahipleri, hem de konuları

bakımından tamamıyla ayrı ve farklı iki mülkiyet hakkı mevcut olur. Bu mülkiyet haklarından biri arazi malikinin arazi üzerindeki mülkiyet hakkıdır. Öbürü ise sadece inşaatı içine alan ve üst hakkı sahibine ait olan inşaat üzerindeki özel nitelikteki mülkiyet hakkıdır.

Üst hakkı sahibi; bu özel nitelikteki mülkiyet hakkına dayanarak inşaatı dilediği gibi kullanabilir ve kullanma yetkisinin sınırları içerisinde tüm hukuki işlemleri yapabilir. İnşaat üzerinde istediği tüm değişiklikleri yapabilir, hatta yerine bir başkasını inşa edebilir.

Fakat, kural olarak, yıkılan inşaatın yerine yenisini yapmak zorunda değildir. İnşaat üzerindeki mülkiyet hakkı nedeniyle, komşuluk ilişkilerinden doğan yükümlülüklerine aykırı davranması durumunda malikin sorumluluğu hakkındaki hükümlere tabi olur.

Gayrimenkul üzerindeki mülkiyet hakkı ile inşaat üzerindeki üst hakkı sahibine ait olan mülkiyet hakkı arasında ise hiç bir hukuki ilişki olmadığından arazi üzerinde mevcut olan inşaat, üst hakkının kurulmasıyla beraber arazinin mütemmim cüz'ü olmaktan çıkar ve arazi üzerindeki aynı hakların kapsamından da kurtulur. Aynı suretle sonradan üst hakkına dayanılarak yapılan inşaat da gayrimenkulde mevcut olan ya da gayrimenkul maliki tarafından sonradan kurulan aynı hakların kapsamına girmez.

Üst hakkı üzerinde kurulan tüm aynı haklar ise, üst hakkıyla mülkiyet hakkı arasındaki hukuki bağ nedeniyle; inşaatı da içerirler. Üst hakkı üzerindeki aynı hakların konusu ile arazi üzerinde mevcut aynı hakların konuları farklı eşyalar olduğundan aralarında sıra söz konusu olmaz.

Yine üst hakkının kanuni kapsamında; bir kısmı üst hakkının niteliği gereği meydana gelen bir kısmı ise kapsama dahil olmakla tarafların iradesiyle kapsam dışı bırakılabilecek bir takım yetkiler vardır. »

Üst hakkının kapsamına dahil olan ancak sözleşme ile tarafların aksini kararlaştırarak kapsam dışı bırakabilecekleri yetkilerden ilki Medeni Kanunun 826. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan üst hakkını başkalarına devredebilme ve mirasçılara geçirebilme yetkisidir.

Taraflar sözleşme ile bu yetkiyi kısıtlayabilirler ya da tamamıyla ortadan kaldıracırlar. Bu gibi sözleşmeler üst hakkının muhtevasıyla ilgili olduğundan aynı etkiye sahiptirler ve dolayısıyla herkese karşı ileri sürülebilirler.

Taraflar üst hakkının süresini de diledikleri gibi belirleyebilirler. Üst hakkının niteliği gereği meydana gelen yetkilerin başında ise; üst hakkı sahibinin, hakkın konusu olan gayrimenkul ve mülkiyetinde bulunan inşaat üzerindeki zilyetliğidir. Gayrimenkul üzerinde aynı zamanda malikin de zilyetlik hakkı bulunduğundan üst hakkı sahibinin zilyetliği fer'i ve vasitasız bir zilyetliktir.

İnşaat üzerinde ise o mülkiyet hakkına sahip olduğundan zilyetliği tek ve asli zilyetliktir. Üst hakkı sahibi zilyetliğinin korunmasına ilişkin tüm hukuki yollardan faydalanma hakkına da sahiptir.

Tüm bunların yanında üst hakkı sahibinin üst hakkı üzerinde kurulduğu arazinin tümünü kapsadığından arazinin inşaatın dışında kalan bölümlerinden de yararlanmak yetkisi vardır. Bununla beraber hak sahibi bunları ancak üst hakkının gayesine uygun olarak kullanabilir.

Sözleşmeden Doğan Kapsam

Eşya hukukuna hakim olan sınırlı sayı ve tipe bağlılık ilkesi gereğince; irade serbestisi ilkesi Eşya Hukukunda uygulanmadığından üst hakkının sözleşme ile kapsamının belirlenmesinde hukuki sorunlar ortaya çıkmıştır. Ancak aynı hakların kanun tarafından çizilen zorunlu kapsamı içinde kalmak kaydıyla bu kapsama aykırı düşmeyen bazı unsurların sözleşmelerle kapsam içine alınabilir. Aynı şekilde Medeni Kanunun 787. maddesinden de anlaşılacağı üzere; bir aynı hakkın kapsamının sözleşme ile belirtilmesi, bu haktan doğan yetkilerin sınırlanması ya da kullanılış biçiminin gösterilmesi de mümkündür.

Bağımsız, süreklî ve tapu kütüğüne gayrimenkul olarak kaydedilen ve bu nedenle de uzun süre devam edecek olan bir üst hakkında tarafların aralarındaki ilişkileri sözleşme ile açıkça düzenlemeleri sayesinde

de; üst hakkının kapsamı, süresi, ölümüne bağlı ya da sağlar arasındaki işlemlerle devredilebileceği ve inşaatla ilgili hususları tarafların diledikleri gibi düzenlemeleri, üst hakkına açıklık getirerek hakkın kullanılış biçimini göstermeleri mümkün olacaktır.

Bütün bunlar üst hakkını kuran sözleşmede ya da bu biçimde yapılacak sonraki bir sözleşmedeki hükümlerle düzenlendiğinden üst hakkının hukuki sebebinin oluşturulan sözleşmenin işlevi önemlidir. Üst hakkının kurulmasıyla taraflar arasında hukuki ilişkinin içeriğini belirlediğinden üst hakkının sözleşmeden doğan muhtevasını belirler. Sözleşme hükümlerinden bazıları sadece bu haktan doğan yetkileri belirterek somutlaştırılması amacıyla hizmet ederken bazıları ise sadece tarafların şahsi nitelikteki hak ve borçlarını düzenler.

İnşaat yapmak suretiyle bir gayrimenkulü kullanmak üst hakkına geniş kapsamlı, sınırları belirli olmayan genel nitelikte bir kapsam verir. Medeni Kanunun hiç bir ayrımı göstermeksizin sadece inşaat yapmadan ya da var olan inşaatı alıkoymayı düzenlemesi her somut olayda bu yetkinin kullanılış biçimini, kapsamını belirlemek serbestisini taraflara bıraktığının göstergesidir.

Bu sebeple; sözleşmelerdeki inşaatla ilişkin hükümlerin bu hakkın kullanılış biçimini göstermesi nedeniyle üst hakkının kapsamı içerisine girer. Sözleşme hükümleri ile çok genel olan inşaat yapma yetkisi somutlaştırıldığından hak sahibinin eşya üzerindeki hâkimiyetini sınırlandırmaktadır. Haliyle de söz konusu sözleşmeler tapu kütüğüne tescil edildikleri takdirde herkese karşı hüküm ifade edecekler, yani aynı nitelik kazanacaklardır.

Sözleşme hükümleri; inşaatın yapılış şekli, tahsis amacı, inşaatla kullanılacak malzemenin çeşidi, yapılış süresi ve yapılış yeri gibi inşaat yapma yetkisine ilişkin olabilirler. İnşaat yapma yetkisine ilişkin bu hükümler, üst hakkı sahibinin, inşaat yapmasına ilişkin yetkileri sınırlanmış olur. Yine sözleşme hükümleri üst hakkının sona ermesi halinde inşaatın durumunu belirleyecek hükümler de olabilir.

Söz konusu hükümler, kural olarak, üst hakkı sahibinin inşaat üzerindeki mülkiyetten doğan hakkını sınırlayıcı niteliğe sahiptir. Bunun yanında inşaatın tahsis biçimine ilişkin sözleşme hükümlerinin de üst hakkı sahibinin mülkiyet hakkını dilediği gibi kullanmasını sınırlar.

Sözleşme hükümleri ile üst hakkının süresi de belirlenebilir. Bazı sözleşme hükümleri de üst hakkının devredilebilir ve mirasla geçebilir olmasını düzenleyerek devredilebilme ve mirasçılara geçme özelliğini sınırlayarak veya tamamıyla ortadan kaldırarak üst hakkının kapsamını belirtirler.

Sözleşmenin bedele ilişkin hükümleri ise bir takım özellikler arz etmekte ve niteliği açısından tartışmalara yol açmaktadır. Taşınmaz malikleri üst hakkını karşılıksız kurmayacakları doğaldır. Nitekim üst hakkı, malikin ekonomik açıdan gayrimenkulünü dilediği gibi kullanmasını sınırladığından buna karşılık bir bedel istemesi doğaldır.

Ancak üst hakkını kuran sözleşmenin bedele ilişkin hükümlerinin üst hakkının kapsamına girip girmeyeceği ise tartışmalara neden olmuştur. Azınlıkta kalan görüş sözleşme bedelinin üst hakkının muhtevasına girdiğini bu nedenle aynı etkileri olduğunu savunur. Bu görüş gerekçesini; üst hakkının inşaat yapmak yetkisi verdiği ve bunun bir açıdan araziyi kullanmak ve ondan yararlanmak anlamına geldiğine ve bedelin de bu yetkinin kullanılış biçimini gösterdiğine dayandırır.

Bu konudaki hakim görüş ise; bedelin üst hakkının kapsamı içerisinde değerlendirilemeyeceğini savunur. Bu görüşe göre de; üst hakkı bir irtifak hakkı olarak hak sahibine sadece yetkiler tanır. Fakat yükümlülükler; özellikle, bir yapma ve verme borcu irtifak hakkı ile hak sahibine yükletilemez. Bedel hak sahibinin üst hakkına karşılık malike ödemesi gerekli olan karşı edim olduğundan üst hakkının kapsamına girebilecek bir unsur değil, üst hakkı sahibine yükletilen bir borçtur.

Dolayısıyla sadece tarafları bağlar ve şahsi hükümler meydana getirir. Üst hakkının kurulması için sözleşme ile kararlaştırılan bedelin, hakkın kapsamına giren bir unsur olarak kabulüne tapu sicili sistemi de engeldir.

Zira aynı hakların kapsamının tapu sicilinden anlaşılması gerekliliği karşısında bedelin tapu siciline tescili mümkün olmadığından, tapu sicilinin aleniyeti de engellenmiş olacağından muhteva içerisinde değerlendirilemez. Bu nedenle de sadece tarafları bağlayacak onların cüzi haleflerine de etki etmeyecektir. Yani bedel üst hakkı sahibin şahsi borcudur. »

Sözleşme hükümlerinin aynı sonuç doğurabilmeleri için; tapu kütüğünden kolaylıkla anlaşılabilir olması yani aleniyet kazanmış olması gereklidir. Dolayısıyla tapu kütüğüne sözleşmenin tescil edilmesi gerekmektedir.

Çünkü tescil, aynı hakların varlığını olduğu kadar içeriklerini de belirtir. Bununla beraber, özellikle, irtifak haklarında çoğunlukla tescil kapsam hakkında ayrıntılı bilgiler vermez. Buna ilişkin bilgileri, tamamlayıcı belgeler sicilinde, yani plan ve evrak sicillerinde aramak gerekir.

Şu halde hakkın sözleşme ile belirtilen bütün içeriğinin tescilde gösterilmesi gerekli değildir. Hakkın böyle bir içeriğinin bulunduğu tapu kütüğünden genel olarak anlaşılabilir olması yeterlidir. Bu da

tapu kütüğünde içeriğin sınırlı olduğu belirtilmek ve belgeler siciline atf yapmak suretiyle sağlanabilir.

Detaylı Bilgi İçin;
Avukat
Pınar Yar Karaata
p.karaata@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1. AKİPEK, Jale, Üst hakkı kavramı, Muhtevası ve Mahiyeti, Ankara Hukuk Fakültesi Dergisi, Ankara 1972.
2. AKİPEK, Jale, Türk Eşya Hukuku (Aynı Haklar) Mahdut Aynı Haklar, Ankara 1974.
3. ARAL, Vecdi, İnşaat (Üst) Hakkı, İstanbul 1962.
4. AYAN, Mehmet, Eşya Hukuku (Zilyetlik ve Tapu Sicili), Konya 2010.

5. GÜRZUMAR, Osman Berat, Türk Medeni Hukuku'nda Üst Hakkı Kamu Mali Taşınmazlar Üzerindeki Üst Hakkı ve Yap-İşlet-Devret Modeli Dahil, İstanbul 1998.

6. KÖPRÜLÜ, Bülent/ KANETİ, Selim: Sınırlı Aynı Haklar, İstanbul 1982-1983.

7. OĞUZMAN, Kemal/SELİÇİ, Özer/ OKTAY-ÖZDEMİR, Saibe, Eşya Hukuku, İstanbul 2006.

8. ÜNAL, Mehmet, Türk Medeni Hukukunda Yapı (Üst) Hakkı, Ankara 1988.

9. ÜNAL, Mehmet, Malik Lehine Sınırlı Aynı Hak Kavramı, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt XII, Yıl 2008, Sayı 1-2, s.223-236

Tüketici Hakem Heyeti Başvurularında Parasal Sınır Yükseltildi

Ticaret Bakanlığının "6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 68'inci ve Tüketici Hakem Heyetleri Yönetmeliği'nin 6'ncı Maddelerinde Yer Alan Parasal Sınırların Artırılmasına İlişkin Tebliği", 26 Aralık 2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlandı.

Düzenlemeyle tüketici hakem heyetlerine

yapılacak başvurularda geçerli parasal sınırlar, 1 Ocak 2019'dan itibaren uygulanmak üzere, 2018 yılı için belirlenen yüzde 23,73'lük yeniden değerlendirme oranına göre düzenlendi.

Buna göre, 2019 yılında tüketici hakem heyetlerine

yapılacak başvurularda, değeri 5 bin 650 liranın altında bulunan uyuşmazlıklarda ilçe tüketici hakem heyetleri, büyükşehir statüsünde olan illerde 5 bin 650 lira ile 8 bin 480 lira arasındaki uyuşmazlıklarda il tüketici hakem heyetleri, büyükşehir statüsünde olmayan illerin merkezlerinde 8 bin 480 liranın altında bulunan uyuşmazlıklarda il tüketici hakem heyetleri, büyük-

şehir statüsünde olmayan illere bağlı ilçelerde 5 bin 650 lira ile 8 bin 480 lira arasındaki uyuşmazlıklarda il tüketici hakem heyetleri görevli olacak.

Kaynak: Resmi Gazete

MİRASIN REDDİ VE MİRASTAN FERAGAT SÖZLEŞMESİ

Ölen bir kimsenin, ardında bıraktığı veya bırakacağı düşünülen miras çoğu zaman geride kalanlar için sahip olmak istedikleri bir kavram iken, bazen mirasın borca batık olması, karşılığının miras bırakanın sağlığında alınması veyahut miras bırakan ile mirasçı arasındaki hususi ilişkiden kaynaklanan çeşitli nedenlerle mirasçılar tarafından mirasa sahip olmak istememe düşüncesi doğabilir.

Bu durum için kanunumuzda iki kuruma yer verilmiştir: Mirasın reddi ve mirastan feragat sözleşmesi. Doğmuş veya ileride doğması muhtemel mirasçılık hakkından vazgeçmek isteyen miras bırakanın hangi kurumu tercih etmesi gerektiği, iki kurum arasındaki farklar ön plana çıkarılarak incelenmeye çalışılacaktır.

Mirasın Reddi

Miras bırakan öldükten sonra mirasçıların herhangi bir şey yapmalarına gerek bile kalmadan miras otomatik olarak kendilerine geçmektedir. Bu durumu istemeyen mirasçı, miras bırakan öldükten sonra mirası reddederek mirasçılık sıfatına son verebilir. Mirasın reddi miras bırakan sağken yapılamayacak olup, mirasçının bozucu yenilik doğuran beyanıyla yapılabilir.

Burada asıl önemli olan beyandan açıkça reddin anlaşılmasıdır. Yapılan beyan bir tutanakla sulh mahkemesi tarafından tespit edilecek ve sonra mahkemede bulunan özel kütüğe kaydedilecektir. Ret beyanında herhangi bir gerekçe gösterilmesi şart değildir. Ret yenilik doğuran bir beyan olduğu için sulh hakimine ulaştığı andan itibaren hüküm ve sonuçlarını do-

ğurur. Bu noktadan sonra artık geri dönüş yoktur, ret geri alınamayacaktır.

Türk Medeni Kanunu madde 606/1'e göre üç ay içerisinde ret hakkının kullanılması gerekir. Aksi takdirde, üç aylık süre hak düşürücü süre olduğundan bu hak düşer ve bir daha kullanılamaz. Bu süre içerisinde ret hakkını kullanmayan mirasçı mirası kayıtsız şartsız kabul etmiş olur.

Üç aylık sürenin ne zaman başlayacağı yasal mirasçı olup olmamasına göre değişiklik göstermektedir. Şöyle ki; yasal mirasçılar için bu süre kural olarak miras bırakanın ölümüyle başlayacak olmasına rağmen yasal mirasçı mirasçılık sıfatını bu tarihten sonraki bir zamanda öğrenmişse öğrenme tarihinden itibaren 3 aylık süre işlemeye başlar.

Vasiyetname ile mirasçı atanan kimse için süre, lehine olan tasarrufun kendisine bildirilmesiyle başlayacaktır. Miras sözleşmesi ile bir kişi mirasçı olarak atanmışsa ret süresi yine ölüm tarihinden itibaren geçerli olacaktır. Mirasın reddinde, mirasçı sanki miras bırakandan önce ölmüş gibi tereke paylaşılır.

Yukarıda sözünü ettiğimiz gibi, mirasçılar mirası otomatik olarak kazandıklarından herhangi bir kabul beyanına ihtiyaç duymazlar. Buna rağmen eğer mirasçılardan biri ret süresi dolmadan açık bir şekilde kabul beyanında bulunursa ret hakkı artık düşer, kullanılamaz.

Mirastan Feragat Sözleşmesi

Mirasın reddi kurumundan farklı olarak burada adı üzerinde sözleşme yapılması gerekecektir. Mirastan feragat sözleşmesi,

miras bırakan ile gelecekte muhtemel mirasçı olan kişi arasında ivaz karşılığında veya karşılıksız olarak miras hakkından tamamen veya kısmen vazgeçmesini içeren bir sözleşmedir. Mirastan tam feragat halinde, kişi mirasçılık sıfatından tamamen vazgeçmektedir. Buna rağmen, kısmi feragatte, feragat eden mirasçılık sıfatını korumaktadır.

Mirastan feragat sözleşmesi, muris ile her türlü mirasçısı arasında yapılabilir. Bunun anlamı feragat sözleşmesinin diğer tarafını oluşturan mirasçının hangi derecede mirasçı olduğu, saklı payı olup olmadığı, yasal mirasçı veya atanmış mirasçı olduğu farklılık arz etmez.

Mirastan feragat sözleşmesi; ivaz karşılığında yapılıp yapılmamasına göre ikiye ayrılır:

İvazlı Mirastan Feragat Sözleşmesi

Mirasçı, miras bırakanın sağlığında ivaz (karşılık) alarak muhtemel miras hakkından vazgeçmektedir. Türk Medeni Kanunu'nun 565. maddesinde: "Miras haklarının ölümden önce tasfiyesi maksadıyla yapılan kazandırmalar..." denilerek ivazlı mirastan feragat sözleşmesinden bahsedilmiştir. Burada kararlaştırılan ivazın miktarının ne olduğu önemli değildir. Yani, mirasçının aldığı ivaz ileride doğması beklenen miras hakkından az veya çok belirlenir.

İvazsız Mirastan Feragat Sözleşmesi

Herhangi bir karşılık almadan mirasçının muhtemel miras hakkından vazgeçmesidir. İvazlı mirastan feragat sözleşmesi ile ivazsız mirastan feragat sözleşmesinin »

asil farkı altsoylar bakımından hüküm doğurup doğurmayacağı noktasında toplanmaktadır.

Şöyle ki TMK'nın 528. maddesinin 3. fıkrasında: "Bir karşılık sağlanarak mirastan feragat, sözleşmede aksi öngörülmedikçe feragat edenin altsoyu için de sonuç doğurur." denilerek ivazlı mirastan feragat sözleşmesinin altsoy için de hüküm ifade edeceği belirtilmiştir. Buna göre ivaz karşılığı yapılan feragat sözleşmesinde, aksi kararlaştırılmadıkça altsoy da mirasçılık sıfatını kaybedecektir.

İvazsız mirastan feragat sözleşmesinde ise; herhangi bir karşılık sağlanmadan miras hakkından vazgeçildiğinden kanun koyucu hakkaniyet gereği altsoy için feragatin hüküm ifade etmemesi yönünde iradesini ortaya koymuştur.

Mirastan Feragat Sözleşmesi ile Mirasın Reddi Arasındaki Farklar

Mirasın reddi, miras bırakan öldükten sonra yapılabilecekken, mirastan feragat sözleşmesi miras bırakanın sağlığında yapılır. Mirasın reddi halinde; altsoylar bu ret işleminden etkilenmeyecek, eğer şartları oluşmuşsa mirasçılık sıfatını kazanabilecekken, mirastan feragat sözleşmesi ivazlı yapılmışsa altsoylar için de hüküm ifade edecektir.

Emredici bir düzenleme olmadığından bu hükmün aksinin kararlaştırılması, daha açık bir ifadeyle ivaz karşılığı mirastan feragat sözleşmesi yapılmasına rağmen altsoyların bu durumdan etkilenmemesi tarafların iradeleri bu yönde sağlanabilir. Mirastan feragat sözleşmesi ivazsız yapılmışsa mirasın reddindeki gibi altsoylar bu durumdan hiç etkilenmeyecek, mirasçı olabileceklerdir.

Mirastan feragat sözleşmesi, sözleşme olduğu için iki taraflı bir hukuki işlemdir. Miras bırakan ile ileride mirastan hak sahibi olması muhtemel mirasçı arasında yapılır. Mirasın reddi ise, tek taraflı bir hukuki işlemle mirasçı tarafından yapılabilecektir.

Miras bırakan öldükten sonra mirasçıların mirası reddedebilmesi için kanunda belirlenen süre içerisinde ret işleminin yapılması gerekecekken, mirastan feragat sözleşmesi, miras bırakanın sağlığında her zaman yapılabilecektir.

Mirasın reddinde herhangi bir karşılık alınmazken, mirastan feragat sözleşmesi-

nin ivazlı yapılması halinde mirasçı bir karşılık (ivaz) alarak mirastan feragat eder.

Mirastan feragat sözleşmesi ve mirasın reddi mirasçılık sıfatının sona erdirilmesine ilişkin kanunda öngörülen kurumlar olmasına rağmen amaçları, yapılış zamanları, altsoyları etkileyip etkilememesi, ivazlı olup olmadıkları... v.b. hususlarında birbirlerinden ayrılmaktadır. Tarafların bu hususları gözeterek hangi hukuki kavrama başvuracağını belirlemesi gerekmektedir.

Detaylı Bilgi İçin;
Stajyer Avukat
Esra Kayandan
e.kayandan@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1. Albaş, Hakan, Mirastan Feragat Sözleşmesi ve Hükümlerine İlişkin Bazı Sorunlar, Dokuz Eylül Üniversitesi Fakültesi Dergisi Cilt 9, Özel Sayı, 2007, s.535-552.
2. Dural, Mustafa/Öz, Turgut, Miras Hukuku, 11. b.s, İstanbul 2017.
3. Erol, Ahmet/Cingöz, Dilek, Bir Mükellef Hakkı Olarak Mirasın Reddi, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2015-118-1481> (Çevrimiçi), E.t. 20.12.2018.

4. İnan, Ali Naim/Ertaş, Şeref/Albaş, Hakan, Miras Hukuku, 9. b.s, Ankara, 2015.

5. Saatçioğlu, Fuat, Mirasın Gerçek Reddi, <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/159951> (Çevrimiçi), E.t. 21.12.2018.

Sosyal Medyada İdare Hakkında Yapılan Olumsuz Yorum Üzerine Kınama Cezası Verilmesi Nedeniyle İfade Özgürlüğünün İhlal Edilmesi

Polis memuru olan sosyal medyada Facebook'ta bazı polis memurları tarafından oluşturulan bir sayfada yer alan "Emniyet-Sen Başkanı'na Mobbing" başlıklı konuya "...eyyyy rütbeli zevat Size de Ölüm Var Bize de... Bunun hesabını orada Allah zaten soracak burada da Emniyet-Sen ..." yorumu nedeniyle hakkında disiplin soruşturması açılması ve kınama cezası verilmesinin, ifade özgürlüğünü ihlal ettiği iddia ederek Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuştur.

Başvuruyu değerlendiren Anayasa Mahkemesi, kararında her ne kadar silah ve benzeri araçlar kullanma yetkisi olan, idari işlerin yanında adli işlerle ilgili de hassas yetkileri bulunan Emniyet Teşkilatı içindeki hiyerarşik kuralların sivil devlet memurlarının tabi olduğu kurallara kıyasla daha katı olmasının doğal olduğunu belirtse de bu hususun teşkilatın veya hiyerarşik

üstlerin eleştirilemeyeceği anlamına gelmeyeceği değerlendirilmesinde bulunmuştur.

Kararda, somut olayda, başvuruçunun sosyal medyada yorum yaptığı konunun başlığı ile kurduğu cümlelerden Emniyet Teşkilatının yönetiminden duyduğu memnuniyetsizliği ve sitemini herhangi bir yöneticinin ismini zikretmeden dile getirdiği, kullanılan ifadelerin teşkilata yönelik bir sırı ifşa eder niteliği olmadığı gibi teşkilata zarar verecek veya itibar kaybı oluşturacak ağırlığı da olmadığı belirtilmiştir. Ayrıca demokratik toplumda başvuruçunun kullandığı ifadeler nedeniyle kınama cezası ile cezalandırılması hukuka aykırı bulunmuştur.

Anayasa Mahkemesi açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine karar vermiştir.

Kaynak: Anayasa Mahkemesi

Anayasa Mahkemesi Üretilen Elektrik ve Kok Gazı Üzerinden Tüketim Vergisi Alınmasının Mülkiyet Hakkı İhlali Olarak Kabul Etti

Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu 25/10/2018 tarihli kararı ile kendi imkanları ile ürettiği kok kömürü ve kok gazı üzerinden tüketim vergisi alınması nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiası ile Anayasa Mahkemesi'ne başvuran İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.'nin, Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Başvuruya konu olayda, ana uğraşı çelik üretimi yapmak olan başvuruçunun şirketi, ihtiyaç duyduğu kok kömürü ve kok gazını kendi imkanlarıyla elde etmekte ve üretimde kullanmaktadır. Başvuruçunun bu şekilde elektrik ve havagazı tüketmiş olması nedeniyle ilgili belediye 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'na dayanarak şirketten elektrik ve havagazı tüketim vergisini ödemesini istemiştir. Başvuruçunun şirketi, bu talep üzerine elektrik ve kok gazı tüketiminin vergilendirilmesiyle ilgili olarak çeşitli tarihlerde belediyeye beyannameler vermiş ve bu beyannamelere istinaden Belediye tarafından farklı dönemlere ilişkin elektrik ve havagazı vergisi belirlenmiştir. Bu tutarların bir kısmı elektrik tüketimine, bir kısmı ise kok gazı tüketimine ilişkin olup başvuruçunun tarafından farklı tarihlerde Belediyeye ödenmiştir.

Başvuruçunun Vergi Mahkemesinde elektrik ve havagazı tüketim vergisi borçlarının silinmesi ve ödenen vergilerin iadesi istemiyle davalar açmıştır. Mahkeme farklı tahakkuk dönemlerine ilişkin söz konusu davaların reddine karar vermiştir. Temyiz edilen kararlar, Danıştay tarafından onanmış, başvuruçunun karar düzeltme talebinin de reddedilmesi üzerine bireysel başvuruda bulunmuştur. Başvuruçunun, tükettiği elektrik ve kok gazının kendisi tarafından üretilmesine rağmen elektrik ve havagazı tüketim vergisi alınması nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Anayasa Mahkemesi kararında, vergi koyulabilmesi (tarh), verginin üzerinden hesaplanacağı tutarın kanunen belli ve bilinebilir olmasının zorunlu olduğu, bu sayede vergi mükellefi mülkiyet hakkına ne ölçüde müdahale

edileceğini öngöreceğini belirterek, somut olayda başvuruçunun kendi ürettiği elektrik ve kok gazını tüketmesi nedeni ile vergi matrahının belirlenebileceği bir alım-satım ilişkisi ve satış bedeli bulunmadığı, kendi ürettiğini tüketen yükümlülükler yönünden vergi sorumlusu olarak nitelenebilecek bir tedarikçi ve dağıtıcı kuruluş da bulunmadığı ve bu nedenle verginin nasıl tahsil edileceğinin de belirsiz olduğu, bu belirsizliklerin vergilerin kanuniliği ilkesine aykırılık teşkil ettiği sonucuna varmıştır.

Anayasa Mahkemesi bu gerekçeler ile başvuruçunun kendisinin ürettiği elektrik ve havagazı tüketim vergisinin esaslı unsurlarının kanunla belirli ve öngörülebilir bir biçimde düzenlenmemiş olması nedeniyle mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin Anayasa'da öngörülen kanunilik ilkesini ihlal ettiğine ve Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Kaynak: Anayasa Mahkemesi

TEKNİK İFLASTA YENİLİKLER

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 376'ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ 15.09.2018 tarihli 30536 sayılı Resmi Gazete'de yayımlandı. Tebliğ Resmi Gazete'de yayımlandığı gün yürürlüğe girdi. "Tebliğ" ile 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 376'ncı maddesinin uygulanmasına ilişkin çeşitli yenilikler getirildi.

Teknik İflas Kavramı

Günümüzde birçok şirketin karşı karşıya kaldığı "Teknik İflas" kavramı fiili olarak iflas anlamına gelmemektedir. Bu durumda şirketler için nasıl yöntem izleneceği ve sermayenin nasıl tamamlanacağı problemi ortaya çıkacaktır ve izlenecek yöntemler şirketin akıbetini belirleyecektir.

Bu kapsamda şirketlerin bu durumda yapması gereken işlemler Türk Ticaret Kanunu'nun 376. maddesi ile hüküm altına alınmıştır.

İlgili hüküm doğrultusunda; şirketin son yıllık bilançosuna göre sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının ya da üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kalması durumunda, Yönetim Kurulunun çağrısı üzerine Genel Kurul sermayenin tamamlanması ya da üçte biri ile yetinme kararı almalıdır. Aksi halde şirket sona ermektedir.

Tebliğ, anonim ve limited şirketler ile sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin karşılaşılabileceği mali zorluklara ilişkin hâlihazırda uygulanan birtakım prensipleri kanuni bir düzene bağlamakta

ve bu prensipler hakkında önemli değişiklikler getirmektedir.

1-Sermaye ile Kanuni Yedek Akçeler Toplamının Yarısının Zarar Sebebiyle Karşılıksız Kalması

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 376/1. Maddesine göre sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının karşılıksız kaldığı anlaşılırsa, yönetim kurulu, genel kurulu hemen toplantıya çağıracaktır ve genel kurula iyileştirici önlemler sunacaktır.

Tebliğ, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının karşılıksız kalması durumunda yönetim kurulunun genel kurula sunabileceği iyileştirici önlemler konusunda örneklendirmeler yaparak ilgili Kanunun 376. Maddesine ek düzenleme getirmiş vaziyettedir.

Bu örnekler Tebliğ'in 6.maddesinde; sermayenin tamamlanması, sermaye artırımını, bazı üretim birimlerinin veya bölümlerinin kapatılması ya da küçültülmesi, iştiraklerin satışı, pazarlama sisteminin değiştirilmesi şeklinde opsiyonel olarak sıralanmıştır.

Genel kurul alternatifli olarak sunulan bu iyileştirici önlemleri aynen kabul edebilecek, değiştirerek kabul edebilecek ya da sunulan önlemler dışında başka bir önlemin uygulanmasına da karar verebilecektir.

2-Sermaye ile Kanuni Yedek Akçeler Toplamının En Az Üçte İkinin Zarar Sebebiyle Karşılıksız Kalması

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 376/2. Maddesine göre sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az üçte ikisinin karşılıksız kaldığı anlaşılırsa, derhal toplantıya çağırılan genel kurulun sermayenin üçte biri ile yetinme veya sermayenin tamamlanmasına karar vermesi gerekir. Aksi durumda şirket kendiliğinden sone erecektir.

Tebliğ, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az üçte ikisinin karşılıksız kalması durumunda genel kurulun; sermayenin üçte biri ile yetinilmesine ve Kanunun 473 ilâ 475 inci maddelerine göre sermaye azaltımı yapılmasına, sermayenin tamamlanmasına veya sermayenin artırılmasına karar verebileceğini düzenlemiş vaziyettedir.

Tebliğ madde 10'da sermaye artırımına karar verilmesi halinde, ödenmesi gereken asgari sermaye miktarları açıkça düzenlenmiştir. Bu kapsamda genel kurulun;

-Sermayenin zarar sonucu ortaya çıkan kayıp kadar azaltılması ile birlikte eş zamanlı olarak istenilen tutarda artırımına karar vermesi, artırılan sermayenin en az dörtte birinin ödenmesi şartına bağlıdır.

-Sermayenin zarar sonucu ortaya çıkan kayıp kadar azaltılması yoluna gidilmeden sermaye artırımına karar vermesi durumunda ise sermayenin en az yarısını karşılayacak tutarın tescilden önce ödenmesi zorunlu hale gelmiştir.

Tebliğ uyarınca sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kalması durumunda »

genel kurulun yukarıda açıklanan tedbirlerden herhangi birine karar vermemesi söz konusu olursa şirket kendiliğinden sona erecektir.

3-Sermaye ile Kanuni Yedek Akçeler Toplamının Tamamının Karşılıksız Kalması

Borca batıklık olarak ifade edilen bu durum şirketin aktiflerinin borçlarını karşılamaması hali olarak karşımıza çıkmaktadır.

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 376/3. Maddesine göre şirketin borca batık duruma geldiğine dair şüphe uyandıran belirtiler ortaya çıkarsa yönetim kurulu bir ara bilanço çıkaracaktır. Çıkarılan bilanço doğrultusunda şirketin aktiflerinin, şirket alacaklılarının alacaklarını karşılamaya yetmediği anlaşılırsa yönetim kurulu işbu durumu şirket merkezinin bulunduğu yer Asliye Ticaret Mahkemesine bildirecektir. Ve bu bildirim ile şirketin iflasını isteyecektir.

Kanunun ilgili maddesinde açıklanan bu durum Tebliğ'in yayımlanıp yürürlüğe girmesiyle birlikte değişikliğe uğramıştır.

Tebliğ ile birlikte borca batıklık halinde, yönetim organınca doğrudan şirketin iflasının istenmesinden önce izlenecek bir yol getirilmiş vaziyettedir. Bu kapsamda, ancak şirketin borca batık durumda olduğuna karar verilmesi ve sermaye azaltımı, sermayenin tamamlanması veya sermayenin artırılması şeklindeki iyileştirici önlemlerden herhangi birinin alınmaması halinde şirketin iflası için yönetim organınca mahkemeye başvurulabilecektir.

Yönetim organınca ancak Tebliğ'in 7. Maddesinde tanınan imkânların kullanılmaması halinde mahkemeye başvurabilecek, doğrudan doğruya mahkemeye başvurarak şirketin iflası istenemeyecektir.

4- Yabancı Para Cinsi Yükümlülüklerden Doğan Kur Farkı Zararları

Tebliğ, geçici 1. Maddesi ile 1/1/2023 tarihine kadar, sermaye kaybı veya borca batık olma durumuna ilişkin yapılan hesaplamalarda, henüz ifa edilmiş yabancı para cinsi yükümlülüklerden doğan kur farkı zararlarının dikkate alınmayabileceğini düzenlemiştir.

Önceden düşük döviz kuru ile borçlanan şirketlerin döviz kurlarındaki dalgalanmalar sebebiyle sonradan borcunun sermayesini aştığı görülebilmektedir.

Sermaye kaybı veya borca batık olma durumuna ilişkin yapılacak hesaplamalarda kur farkı zararlarının dikkate alınmayacak olması, şirketleri teknik olarak iflas etmekten veya borca batık olmaktan kurtarabilecektir.

Bu düzenlemenin Tebliğ'in getirdiği yeniliklerin en önemlisi olduğu rahatlıkla görülmektedir. Zira bu düzenleme ile şirketleri korumak amaçlanmaktadır ve büyük oranda şirketlerin menfaatlerine bir durum yaratılmış vaziyettedir.

Detaylı Bilgi İçin;
Stajyer Avukat
Öykü Yaman
o.yaman@ozgunlaw.com

3. KOLCUOĞLU Umut, Yeni düzenlemelere göre sermaye kaybı ve borca batıklık durumu,
<https://www.dunya.com/kose-yazisi/yeni-duzenlemelere-gore-sermaye-kaybi-ve-borca-batiklik-durumu/428880>, (ET:22.12.2018)

Kaynakça:

1. Prof. Dr. Hasan PULAŞLI, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, Adalet Yayınevi, Ankara 2016, s.618.

2. ÇAKIR Ayça, Teknik İflas Kavramı Ve Özkaynak Durumunun İyileştirilmesi İçin Alınabilecek Önlemler, http://www.roedl.net/tr/tr/yayinlar/yazilar/teknik_iflas_kavrami_ve_ozkaynak_durumunun_uylestirilmesi_icin_alinabilecek_oenlemler.html, (ET:22.12.2018)

BOŞANMA DAVALARINDA SOSYAL MEDYA DELİLİ

Gelişen teknoloji ile sosyal medyanın hayatımıza etkisi her geçen gün artmaktadır. Hayatı kolaylaştırmasına karşın hukuki meseleleri daha karmaşık hale getiren sosyal medyaya pek çok uyumsuzlukta delil elde etme amacıyla başvurulmaktadır.

Medeni usul hukukunda delil, tarafların üzerinde anlaşamadıkları ve uyumsuzluğun çözümünde etkili olabilecek vakıaların gerçekleşip gerçekleşmediğinin ispatlanması için başvuru vasıtalarıdır.

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 189. Maddesi uyarınca kanunun belirli delillerle ispatını emrettiği hususlar haricinde taraflar, iddia veya savunmalarına dayanak yaptıkları vakıaları ispatlamak için, kanunda düzenlenmemiş deliller kapsamında, akla ve mantığa uygun, hukuka aykırı olmayan yollardan elde edilmiş her türlü delile başvurabilirler. Mahkeme bu noktada taraflarca gösterilen delilin caiz olup olmadığına ve hükme esas alınmayacağına karar verecektir.

Boşanma davaları da sadece eşleri değil, çocuk ve toplumu da derinden etkileyen bir mekanizma olduğundan kural olarak kanuni delili değil, hâkimin vicdani kanaatinin oluşmasını temel alan serbest delil sistemini kabul etmiştir. Deliller hakkında bazı yönlendirici faktörler olsa da bu delil sisteminde kesin bir sınırlama bulunmadığından pek çok delil öne sürülebilmektedir.

Yargıtay'a göre delillerin elde edilmesinde temel esas, kişilerin özel hayatlarının gizliliğinin korunması ve delillerin hukuka aykırı yollarla elde edilmemiş olmasıdır. Zira Yargıtay 2. Hukuk Dairesi' bir kararın-

da; "Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle kanuni gerektirici sebeplere ve özellikle davalı kadına kusur olarak yüklenen sadakatsizlik vakiasının güven sarsıcı davranış niteliğinde olduğunun ve davacı erkek tarafından dosyaya sunulan ses kayıtlarına ilişkin CD'nin, kadının "özel hayatının gizliliği" ihlal edilmek suretiyle hukuka aykırı yolla elde edildiği bu nedenle hükme esas alınamayacağı..." ibareleri uyarınca hukuka aykırı delilin hükme esas alınamayacağı kararı vermiştir.

Ancak bu durum her somut olay açısından ayrı değerlendirmelidir. Örneğin kişilerin özel hayatlarının gizliliği ihlal edilerek edinilmiş mektup veya günlük gibi yazılar yasak delil olarak değerlendirilmesine rağmen Yargıtay Hukuk Genel Kurulu; bir boşanma davasında eşlerden birinin, diğerinin başka bir kişi için yazmış olduğu notları, mektupları veya bu yönde tuttuğu günlük ve hatıra defterlerini delil olarak kullanmak istemesi durumunda, elde edilen bu delillerin özel hayatın gizliliğini ihlal edip etmeyeceği ve bunların yasak deliller kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği sorusunda yaptığı değerlendirmede eşlerin birlikte yaşadıkları konut açısından özel hayatlarının iç içe geçtiği yönünde yorum yapmıştır.

Bu nedenle eğer bir eş diğerinin günlük, mektup veya fotoğraflarını zorla veya tehditle ele geçirmeyip evde bulmuşsa, karşı tarafın özel alanına ilişkin dahi olsa, bunların boşanma davasında delil olarak kabul edileceğine karar vermiştir.

Genel bir değerlendirme yapıldığında sosyal medya hesaplarında yapılan paylaşımların ve yazışmaların da hukuka aykırı

olarak elde edilmemiş olması koşulu kabul edilmektedir.

Örneğin eğer davacı, eşinin sosyal medya hesaplarına gizlice girer, şifresini ele geçirerek ondan habersiz bir biçimde hesaba ulaşır veya buna benzer şekilde eşinin rızası olmaksızın hesaba erişim sağlarsa, buradaki kamuya ifşa edilmemiş gizli nitelikteki içerikler veya özel yazışmalar, boşanma davasında delil olarak kabul edilmeyecektir.

Yargıtay'ın eşin çalışıyor olup olmadığına ilişkin nafaka alacağı uyumsuzluğunda verdiği bir kararda "Somut olayda; toplanan delillerle, özellikle tanık beyanları, sosyal medya paylaşımları ve soruşturma evrakı örneğinden, davalı kadının ...isimli işyerinde çalıştığı kabulü ile..." denilmekte ve sosyal medya hesabında yer alan kamuya açık paylaşımların delil olarak hükme esas alınacağı kabul edilmektedir.

Yargıtay'ın diğer "Dairemizce "davacı kadının da boşanma davasının devamı sırasında başka erkeklerle samimi görüntü veren fotoğraflar çektiği, bunu da sosyal medya ortamında sergilediği, bu yüzden güven sarsıcı davranışlarda bulunduğu" belirtilecek..." ve "... ayrıca sosyal medya hesabından da erkeğin başka kadınlarla duygusal içerikli yazışmalar yaptığı anlaşılmaktadır. Bu durumda davacı kadının zinaya dayalı (TMK m. 161) boşanma davasının kabul edilmesi gerekirken, yetersiz gerekçe ile reddine karar verilmesi doğru olmayıp bozmayı gerektirmiştir." Şeklindeki kararlarında sosyal medya hesabından yapılan yazışmaların zina eylemine vücut verdiği ve eylemin ispatında delil olarak gösterilebileceği sonucu çıkarılmaktadır. »

Boşanma davalarında sosyal medya delillerinin değerlendirilmesinde gözetilmesi gereken bir diğer nokta da Yargıtay'ın "Ayrıca, sosyal medya hesaplarında yapılan paylaşımların, ancak hesabın sahibi veya aynı paylaşım ortamında (facebook/WhatsApp) bulunan kişilerce delil olarak kullanımının mümkün olduğu düşünülebilecektir." yönündeki kararıdır.

Kamuya açık şekilde yapılan resim, yazı ve görüntü gibi paylaşımların veya diğer eşe gönderilen iletilerin, delil olarak öne sürülmesinin mümkün olduğu açıktır. Zira bunların kaydedilip, saklanılabileceği öngörülmektedir.

Ancak gizli olduğu zannedilen gönderiler veya yazışmaların diğer eş tarafından şifre kırılarak veya habersizce girilerek elde edilmesi hususunda farklı görüşler mevcuttur. Bu şekilde kişinin kendi eşine olsa dahi yaptığı müdahalenin özel hayatın gizliliği kapsamında kalıp kalmadığı hususu tartışmalıdır.

Ceza hukuku bağlamında bilişim suçu teşkil edecek bu tür eylemlerden elde edilen sonuçların hukuka aykırı delil sayılacağı doktrinde sıklıkla savunulmakla birlikte; yukarıda bahsetmiş olduğumuz, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun eşin müşterek alanda bulunan özel defterini delil kabul ettiği kararı değerlendirildiğinde farklı neticelere ulaşılabilecektir.

Ancak Yargıtay'ın içtihadı bir kenara bırakılarak olması gereken açıdan yaklaşıldığında günlük, mektup veya fotoğraf gibi eşyaların özel hayatın gizliliği kapsamında değerlendirilmesi gerektiği tartışmasızdır.

Detaylı Bilgi İçin;
Stajyer Avukat
Melike Kaya
m.kaya@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1. KURU, Baki, İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı, Ankara 2017, s. 232;
2. Tutumlu, Mehmet Akif; Medeni Yargılama Hukukunda Delillerin İleri Sürülmesi, 2. bs., Ankara 2002, s. 21; POSTACIOĞLU, 3. İlhan E./ALTAY, Sümer; Medenî Usûl Hukuku Dersleri, İstanbul 2015, s. 608.
4. ARSLAN, Ramazan/YILMAZ, Ejder/TAŞPINAR AYVAZ, Sema; Medenî Usul Hukuku, 3. bs., Ankara 2017, s. 462.
5. ATALAY, Oğuz; Pekcanitez Usûl Medenî Usûl Hukuku, C. II, 15. bs., İstanbul 2017, s. 1586;

6. KALE, Serdar/KESER, Salih; "Medeni Yargılama Hukukunda Delil Sistemi", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Prof. Dr. Mehmet Akif Aydın'a Armağan, C. 21, S. 2, 2015, s. 701-725. s. 704.

7. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 25.09.2002 tarih ve E. 2002/2-617 K. 2002/648 sayılı kararı

8. ÖZOCAK, Gürkan, <<https://digitalage.com.tr/bosanma-davalarinda-sosyal-medya-hesaplarinin-delil-degeri/>>, (SGT: 24.07.2016).

9. Yargıtay 3. Hukuk Dairesi'nin 2016/11289 E., 2017/1114 K., 09.02.2017 tarihli kararı.

10. Yargıtay 2. Hukuk Dairesi'nin 2013/20919 E., 2013/26283 K., 13.11.2013 tarihli kararı.

11. Yargıtay 2. Hukuk Dairesi'nin 2015/24662 E., 2017/3311 K., 27.03.2017 tarihli kararı.

12. Yargıtay 2. Hukuk Dairesi'nin 2016/23757 E., 2018/10860 K., 09.10.2018 tarihli kararı.

13. Yargıtay 3. Hukuk Dairesi'nin 2016/14742 E., 2017/2577 K., 07.03.2017 tarihli kararı.

Abonelik Sözleşmelerinden Kaynaklanan Alacaklarda Yeni Dönem

Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun 19 Aralık 2018 tarihli Resmi Gazetede yayımlandı.

Kanun, 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda ve diğer mevzuatta düzenlenen abonelik sözleşmeleri ile bu sözleşmelerin ifası amacıyla tüketiciye sunulup bedeli faturaya yansıtılan mal veya hizmetten kaynaklanan ve avukatla takip edilen para alacaklarına ilişkin icra takiplerini kapsamaktadır.

Kanun ile getirilen düzenlemelere göre Kanun kapsamında kalan alacaklara ilişkin takipler elektronik ortamda başlatılabilecek ve takip işlemlerinin elektronik ortamda yapılmasını sağlamak amacıyla UYAP bünyesinde Merkezî Takip Sistemi oluşturulacak.

Buna göre alacaklı avukatı, icra takibini başlatmak için Merkezî Takip Sisteminde yer alan takip talebini dolduracak ve takip talebinin doldurulması akabinde sistem tarafından ödeme emri düzenlenerek sistem üzerinden ilgili PTT'ye iletilecek.

PTT, bu bilgileri borçluya tebliğ edecek. Borç, takip harç ve masraflarıyla birlikte, ödeme emrinde belirtilen hesap numarasına ödendiğinde takip sona erecek.

Takiplerde Merkezî Takip Sistemi harcı alınacak ayrıca icraya başvurma harcı ile tahsil harcı alınmayacak. Borçlu, herhangi bir icra dairesine başvurarak ödeme emrine itiraz edebilecek.

Merkezî Takip Sistemi üzerinden güvenli elektronik imza kullanılarak da itiraz edilebilecek.

Ödeme emrine itiraz edilmemesi veya itirazın hükümden düşürülmesine rağmen borcun ödenmemesi halinde, alacaklının talebi üzerine icraya devam olunacak; haciz aşamasına geçilecek.

Abonelik sözleşmesinden kaynaklanan para alacaklarının takibine ilişkin hükümler, düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihte derdest olan takipler hakkında uygulanmayacak. Merkezî Takip Sistemi'ne yönelik düzenlemeler, 1 Haziran 2019 tarihinde yürürlüğe girecek.

Kaynak: Resmi Gazete

HAKSIZ REKABETTE MANEVİ TAZMİNAT

TTK m. 56/1-e uyarınca, "Haksız rekabet sebebiyle müşterileri, kredisi, mesleki itibari, ticari faaliyetleri veya diğer ekonomik menfaatleri zarar gören veya böyle bir tehlikeyle karşılaşabilecek olan kimse, Türk Borçlar Kanunu'nun 58'inci maddesinde öngörülen şartların varlığında manevi tazminat verilmesini isteyebilir." TBK m. 58/1'e göre, "Kişilik hakkının zedelenmesinden zarar gören, uğradığı manevi zarara karşılık manevi tazminat adı altında bir miktar para ödenmesini isteyebilir."

Yukarıdaki maddelerden anlaşılacağı üzere, kişilik hakları hukuka aykırı şekilde tecavüze uğrayan kişi, uğradığı zarara karşılık manevi tazminat adı altında bir miktar paranın kendisine ödenmesini isteyebilir ve bu miktar hakim tarafından tespit edilir. Şu halde manevi tazminat ile bir kimsenin malvarlığında meydana gelen bir zararın tazmini değil, bir kimsenin kişilik haklarının zedelenmesinden dolayı çektiği acı, elem ve ıstırapın karşılanması istenir. Bu şekilde mağdurun malvarlığında artış sağlayarak onun tecavüz nedeniyle çektiği acı ve elemi ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

-Haksız rekabete maruz kalan mağdurun manevi tazminat isteyebilmesi için şu şartların varlığı gerekmektedir:

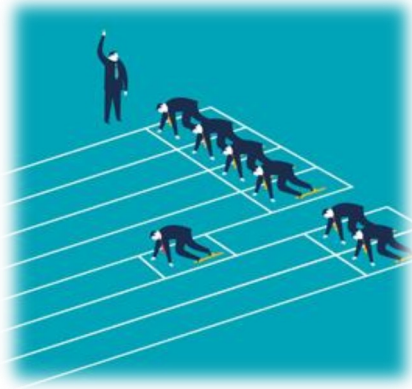
-Haksız rekabet eylemin kişilik haklarına bir tecavüz teşkil etmesi gerekir.

-Bu tecavüz nedeniyle manevi bir zarar doğmuş olmalıdır. Bir başka deyişle onun ekonomik açısından kişilik varlığında tecavüz nedeniyle acı, elem ve ıstırap duymasına neden olmalıdır.

-Duyulan manevi zarar ile haksız rekabet fiili arasında uygun bir illiyet bağı olmalıdır.

-Failin kusurlu olması gerekmektedir, fail kusurlu değilse manevi tazminat istenemeyecektir. Bununla birlikte, aranan kusurun herhangi bir ağırlıkta olması gerekmez. Haksız rekabet fiili ister kasten yapılsın isterse ihmal sonucunda gerçekleşsin, manevi bir zarar doğmuşsa haksız rekabet nedeniyle manevi tazminat davası açılabilir. Bunun dışında kusurun varlığını ve ağırlığını ispat davacıya aittir.

Manevi tazminata karar verebilmek için haksız rekabet oluşturan failin aynı zamanda maddi zarara yol açmasına gerek yoktur. Yargıtay'ın yerleşik uygulamasına göre

haksız rekabet fiili sabit ise maddi tazminat oluşmasa da davacı lehine uygun bir manevi tazminat hükmedilmesi gerekir.

Konuya ilişkin bir Yargıtay kararında şu şekilde açıklanmıştır; "Haksız rekabet sonucu davacının ekonomik yararı yönünden, zarar veya tehlike ile davalının kusurlu olması yeterli olup, bu halde, manevi tazminat istenebilir. Yararın ihlalinin bir elem veya acıya sebebiyet vermiş olması gerekli olmayıp, tüzel kişiler için iyi ve haklı şöhretin korunması gerekmektedir." (Y.11.H.D. E. 2006/4006 K. 3778, T. 10.04.2006.)

Tüzel kişilerin manevi tazminat davası açmayacakları konusu tartışmalıdır. Ancak doktrindeki baskın görüşe ve Yargıtay'ın yerleşik içtihatlarına göre, tüzel kişilerin de manevi tazminat davası açmaları mümkündür. Manevi tazminatın miktarını davaya bakan hakim takdir hakkını kullanarak belirleyecektir. Ancak hakim bu takdir hakkı keyfi ve kural dışı olmayıp bir takım esaslara bağlıdır. Hakim, rekabet edenlerin sosyal ve ekonomik durumlarını, olayın mahiyeti ve hak sahibinde yarattığı üzüntü ve öfkenin boyutlarını, bunların yanı sıra tecavüze uğrayanın kendi kusurunun olup olmadığı, zararın meydana gelmemesi için failin almış olduğu tedbir olup olmadığı, failin basiretli bir tacir gibi davranıp davranmadığı gibi hususları dikkate alarak tazminat miktarını belirleyecektir.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi, manevi tazminat kurumunun amacı, haksız rekabet fiili nedeniyle kişisel hakları zedelenen kişinin manevi yönden tatmin edilmesini sağlamaktır. Fakat bunu gerçekleştirirken hükmedilecek tazminat miktarı bir tarafın ekonomik yönden yıkımına neden olacak, diğer yandan da mağdurun aşırı zenginleşmesine neden olacak şekilde belirlenme-

melidir. Manevi tazminat, somut olayın özellikleri ve tarafların durumu dikkate alınarak belirlenmelidir.

Manevi tazminat talep edilebilecek hallerde örnek olarak, başkasına ait marka veya diğer tanıtım vasıtasının haksız olarak kullanılması halinde meydana gelen kişilik haklarının ihlali gösterilebilir. Örneğin Yüksek Mahkeme bir kararında, hakkı olmadığı halde TSE markasını kullanan bir kimsenin imal ettiği lambaların kalitesiz olmasının, Türk Standartları Enstitüsü'nün itibarının zedelenmesine sebebiyet vermesinden kaynaklı olarak manevi tazminata hükmedilebileceğine karar vermiştir. (Y. 11. HD, E.1989/1874 K. 1989/2383 T. 19.3.1990)

Son olarak önem arz eden bir konuya değinmek gerekirse, Yargıtay tarafından yerleşik bir şekilde kabul edildiği üzere, üzüntü ve acıyı zamana yaymak suretiyle, manevi tazminat isteminin bölünmesi ve bir kısmının dava konusunu paylaşması ve diğer kısmının saklı tutulması mümkün değildir.

Detaylı Bilgi için;
Stajyer Avukat
Esmâ Sena Tezcan
e.tezcan@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1. ORUÇ; Murat ORUÇ Haksız Rekabette Maddi Tazminat Davası, XII Levha Yayıncılık İstanbul, 2009
2. ERDİL: Engin ERDİL, Haksız Rekabet Hukuku, İstanbul, 2012
3. ARKAN; Sabih ARKAN "Haksız Rekabet ve Rekabetin Korunması Hakkında Kanun Hükümleri Arasındaki İlişki", Ankara, Turhan Kitabevi, 2003
4. KARAHAN, Sami KARAHAN, Fikri Mülkiyet Hukukunun Esasları, İstanbul, 2015
5. ALÇİÇEK, Abdullah Onur, Maddi ve Manevi Tazminat Talebi ile Zamanaşımı (Yayınlanmamış Eser, 2018, İstanbul)

FINANSAL SEKTÖRE OLAN BORÇLARIN YENİDEN YAPILANDIRILMASINDA “YENİ İSTANBUL YAKLAŞIMI”

Genel Olarak

Döviz kurlarındaki ani çıkışların, Merkez bankasının faiz artırımlarının, enflasyon rekorlarının, ticari sektörün önemli aktörlerinden art arda gelen iflas ya da konkordato haberlerinin gündemi oluşturduğu 2018 yılı, “ekonomik kriz” söylemlerinin de sıklıkla konuşulduğu bir yıl oldu.

Özellikle Temmuz ayında Rahip Brunson’un tutuklanmasının ardından yaşanan ciddi döviz artışları, şüphesiz ki büyük şirketlerden küçük işletmelere ve hatta sıradan vatandaşa uzanan bir şekilde ekonominin tüm aktörlerini ciddi anlamda etkiledi. Piyasalarda yaşanan bu olağan dışı durum, ekonomiye ilişkin bir dizi önlem alınmasını gerekli kıldı.

Bu önlemlerinden biri de, ilk olarak 2001 yılında yaşanan ekonomik kriz sonrasında ortaya çıkan ve o dönemde “İstanbul Yaklaşımı” olarak adlandırılan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu’nun (BDDK) kur ve piyasa şartlarındaki olumsuz gidişatın kredi kullanan borçlu firmalar üzerindeki negatif etkilerini azaltmak amacıyla düzenlediği “Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Programı (“FYY Programı”)”nın yeniden ve yeni düzenlemeler ile birlikte faaliyete geçirilmesi olmuştur.

Bu itibarla, 5411 Sayılı Bankacılık Kanununun 93. Maddesi ile BDDK’na tanınan “finansal piyasalarda güven ve istikrarın sağlanması, kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışması, malî sektörün gelişmesi, tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunması amacı ile yönetmelikler ve tebliğler çıkarma” yetkisi kapsamında BDDK tarafından düzenlenen “Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması

Hakkında Yönetmelik” 15.08.2018 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Söz konusu Yönetmelik üzerinde 21 Kasım 2018 de 30602 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan yönetmelikle, bir takım değişiklikler ve eklemeler yapılarak düzenlemeye son hali verilmiştir.

Piyasaların “Yeni / İkinci İstanbul Yaklaşımı” olarak adlandırdığı bu düzenleme, Kredi alanlar ile kredi verenler, Türkiye Bankalar Birliği’ nin hazırlayacağı “Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması” zemininde bir araya gelerek mevcut borç durumlarını yeniden yapılandırmalarını içermektedir. Türkiye Bankalar Birliği Tarafından düzenlenen “Çerçeve Anlaşma” ise 11 Eylül 2018 tarihinde hazırlanarak kamuoyuna duyurulmuştur.

Türkiye’nin Ekonomi Geçmişinde Benzer Uygulamalar ; 2001 Krizi Sonrasında Doğan İstanbul Yaklaşımı Ve Anadolu Yaklaşımı :

Yukarıda bahsettiğimiz “Yeni İstanbul Yaklaşımı”nı amaç ve müstakbel neticeleri bakımından tam anlamıyla değerlendirilebilmek için öncelikle Türkiye’nin ekonomik geçmişinde, ekonomik buhranların yaşandığı benzer dönemlerinde başvuru olan “İstanbul Yaklaşımı” ve “Anadolu Yaklaşımı”nı kısaca özetlemekte fayda var;

Bilindiği üzere tarihler 2001 yılını gösterdiğinde ; 1998 yılında Uzak Doğu Asya Krizi, 1999 Rusya Krizi ve Büyük Marmara Depreminin de sarsıcı etkileri henüz geçmemişken bir de ekonomik kriz ortaya çıkmıştır.2001 ekonomik krizinin Türkiye’ye etkileri hayli ciddi ve yoğun olmuştur. Yaşanan bu ekonomik kriz sonrasında ; 1970’lerin ortalarında İngiltere’de yaşa-

nan yüksek enflasyonun ardından bankaların kredi takip birimleri kurarak kredi takiplerinde çözüm bulma çalışmaları neticesinde geliştirilen “Londra Yaklaşımı”ndan esinlenilerek bir “Yeniden Yapılandırma” yöntemi geliştirilmiş ve bu yöntem “İstanbul Yaklaşımı” adı verilmiştir.

İstanbul Yaklaşımı kapsamında toplam, 318 şirketin, yaklaşık 6 milyar dolarlık borcu yeniden yapılandırılmıştır. İstanbul Yaklaşımı ile ekonomide kalıcı hasarlar yaratan olumsuzluklar giderilmeye çalışılmış, ve bu yöntem ile kısmen başarıya ulaşılmış üretim artışı, enflasyon ve faizlerde düşüş elde edilmiştir.

Aradan geçen 5 yılından ardından 2006 yılında ise, petrol fiyatlarındaki artışa bağlı olarak enflasyonda yaşanan ciddi artış ve ihalata dayalı büyüme modelinin beraberinde getirdiği cari açık piyasalara yansımış ve o dönemin ekonomisi ciddi anlamda etkilenmiştir. Bu olumsuz durum üzerine Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından hazırlanan ‘ “Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarının Onaylanması, Kabulü ve Uygulanmasına İlişkin Genel Şartlar Hakkında Yönetmelik” de 31.01.2007 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Söz konusu düzenlemenin amacı; Türkiye’de faaliyette bulunan bankalar ve diğer malî kurumlardan aldıkları kredileri geri ödemekte sıkıntı çeken “küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin” alınacak tedbirlerle, malî kesime olan geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilmelerini ve istihdama katkıda bulunmaya devam etmelerini sağlamak olarak belirlenmiştir. Anadolu Yaklaşımı kapsamında »

KOBİ Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmaları ile toplamda 120 küçük ve orta ölçekteki işletme (KOBİ) Finansal Yeniden Yapılandırma Programı kapsamına alınmıştır.

Görüldüğü üzere, Türkiye'nin ekonomi geçmişinin çeşitli dönemlerinde "Yeniden Yapılandırma Programları" ile yaşanan ekonomik sıkıntılara ve piyasalardaki kötü gidişata çözüm bulunmaya çalışılmıştır.

15 Ağustos 2018 tarihinde yayımlanan ve 21 Kasım 2018 deki değişiklikler ile son haline getirilen "Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması" programı yukarıda kısaca açıkladığımız "İstanbul Yaklaşımı" ile benzer hükümleri içermektedir.

"Yeni İstanbul Yaklaşımı" Kapsamı Ve Getirdikleri

Amaç ve Konu

Türkiye Bankalar Birliği tarafından 11 Eylül 2018 tarihinde yayınlanan "Çerçeve Anlaşmasına" göre "Finansal Yeniden Yapılandırma Programı" ("FYY Programı") aşağıda belirtilen amaçları kapsamakta olup bu itibarla program;

- kredi borçlarının vadelerini uzatmak,
- bu borçluların kredilerini yenilemek,
- borçlulara ilave yeni kredi vermek,
- anapara, faiz, temerrüt faizi ve kâr payları ile kredi ilişkisinden doğan diğer her türlü alacağı indirmek veya bunlardan vazgeçmek,
- anapara, faiz veya kâr payı alacaklarını; kısmen veya tamamen iştirake çevirmek, aynı, nakdi ya da tahsil şartına bağlı bir bedel karşılığı devir veya temlik etmek, borçlu ya da üçüncü kişilere ait aynı değerler karşılığında kısmen veya tamamen tasfiye etmek, satmak, bilanço dışına çıkarmak,
- diğer alacaklı kuruluşlar ve alacaklılarla birlikte hareket ederek protokoller yapmak, şeklinde alınacak tedbirlerle, borçlu şirketlerin geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilme-

lerine ve istihdama katkıda bulunmaya devam etmelerine imkan verilmesini sağlamayı amaçlamaktadır.

FYY Programının Kişi Bakımından Kapsamı ;

Program kapsamında Sözleşme Akdedecek Alacaklı Kuruluşlar;

i. 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde geçen bankalar ; mevduat bankaları ve katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankaları

ii. 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu'nun 3 üncü maddesinde geçen şirketler ; finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketleri'ni ifade eder

iii. Diğer Borçlular ; Yukarıda belirtilen Alacaklı Kuruluşlar dışında kalan borçlular; Alacaklı Kuruluşlar Konsorsiyumu ("AKK") na üye Alacaklı Kuruluşların toplam alacaklarının yüzde 75'ini (yüzde 75 dahil) ve AKK'na üye Alacaklı Kuruluş sayısının en az yüzde 30'unu temsil eden Alacaklı Kuruluşların aynı yöndeki kararıyla "FYY Programı" na dahil edilebilir. AKK'na dahil edilen söz konusu alacaklılar Çerçeve Anlaşması'nı imzalamış olan diğer AKK üyeleri ile aynı hak ve yükümlülüklerle sahip olacaktır.

Programdan faydalanabilecek olan "borçlu" lar ise; Bankacılık Kanununa tabi kuruluşlar, Sermaye Piyasası Kanununun 35 inci maddesinde belirtilen Sermaye Piyasası Kurumları, Sigortacılık Kanununa tabi kuruluşlar, Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununa tabi kuruluşlar ile Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanuna tabi kuruluşlar dışında kalan şirketlerdir.

FYY Programının Konu Bakımından Kapsamı

İlgili düzenlemeler ve 11 Eylül Tarihli Çerçeve Anlaşmasında belirtilen usul ve esaslar kapsamında aşağıda belirtilen koşulları sağlayan borçlar için Finansal Yeniden Yapılandırma Programına başvurulabilecektir.

i. Asgari Borç Koşulu ; Başvuru Bankası'na başvuru tarihi itibarıyla Ala-

caklı Kuruluşlar'a olan anapara (nakit+gayrinakit) borç toplamı 100 milyon TL'den büyük olan borçluları kapsamaktadır. Bu noktada belirtmek gerekir ki; bir borçlu ya da borçlunun dahil olduğu "risk grubu" ndaki diğer borçlular asgari borç miktarını oluşturmak kaydı ve şartıyla bir bütün olarak veya kısmen yeniden yapılandırılabilir.

ii. Yasal Takiplerin Başlatılmamış Olması Koşulu ; Bu koşula göre "FYY Programı"na alınacak olan borçlar hakkında hiçbir Alacaklı Kuruluş tarafından yasal takip işlemlerine başlanmamış olması esastır. Buna karşın, başvuru tarihi itibarıyla yasal takip işlemlerine başlanmamış olmakla birlikte, toplam borç/memzuç tutarının azami yüzde 25'lik kısmı bir veya birden fazla Alacaklı Kuruluş'ta bulunan borçlular yapılandırma kapsamına alınabilecektir. Haklarında iflas kararı bulunan borçlular ise FYY Programı kapsamına alınamayacaktır.

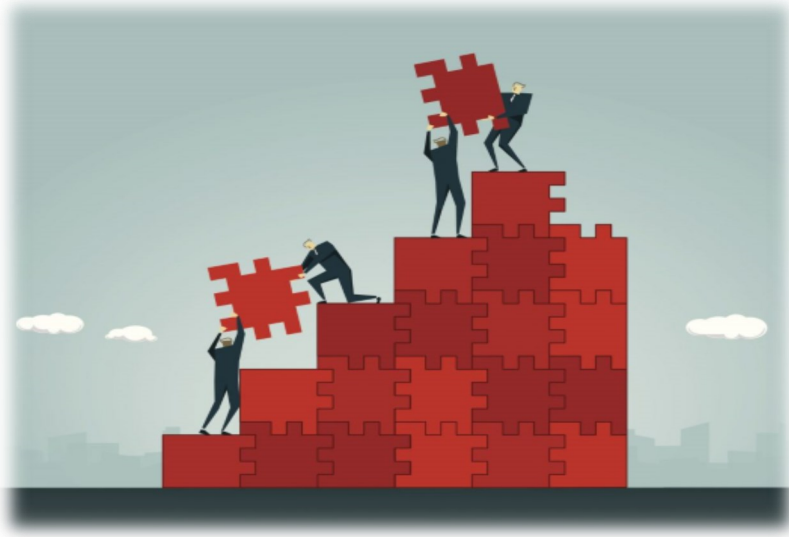
iii. Geri Ödeme Kabiliyetinin Olması Koşulu ; "FYY Programı" kapsamına alınacak borçluların, mali durumlarının ve bu kapsamda borçlarının yeniden yapılandırılması veya yeni bir itfa planına bağlanması sonucunda borçlarını geri ödeme kabiliyeti kazanacağına ilişkin kanaatin oluşmasını teminen, ilgili borçlunun mali durumunun tespiti ve fizibilitesi Alacaklı Kuruluşlar Konsorsiyumu ("AKK")nın kararıyla bir banka veya bankalara, bağımsız denetim kuruluşlarına ya da "AKK" tarafından uygun görülecek kuruluşlara, kapsamı ve hazırlanma süresi "AKK" tarafından belirlenmek üzere yapılır.

Yapılan incelemelere bağlı olarak borçlunun bilanço içi ve dışı varlık ve imkanlarının bir arada irdelenmesi sonucunda, ilgili borçlunun öngörülen süre içerisinde borçlarını ödeme kabiliyetini kazanıp kazanmayacağı yönündeki değerlendirmeler sonrasında "AKK" tarafından olumlu görüşe varılan borçlar "FYY Sözleşmesi" ile yapılandırılabilir..

FYY Programına Nasıl Başvurulacaktır ?

"FYY Programına" alınabilecek borçlular; en yüksek alacaklı üç Alacaklı Kuruluştan birine, Çerçeve Anlaşması ekinde belirtilen formata uygun bir "Başvuru ve Taahhüt Mektubu" 'na sürecin gerektirdiği diğer belge ve bilgileri de ekleyerek başvuruda bulunurlar.

Kendisine başvuru Alacaklı Kuruluş en geç üç iş günü içinde olmak üzere ilgili »

borçlunun beyanı doğrultusunda borçlu bulunduğu ve Çerçeve Anlaşması'nın tarafları arasında bulunan Alacaklı Kuruluşlar'a bilgi vererek bu Anlaşma'da belirlenen yöntemeye uygun olarak yapılacak hesaplama göre alacaklarının ve varsa teminatlarının bildirilmesini talep eder.

Alacaklı Kuruluşlar, kendilerine yapılan bildirim izleyen en geç üç iş günü içinde bu geri bildirim Başvuru Bankası'na yaparlar. Kendisine başvuru alan Alacaklı Kuruluş iletilen alacak tutarlarından oluşan dökümü üç iş günü içinde Alacaklı Kuruluşlar'la paylaşır.

Başvuru Bankası'na usulüne uygun bir şekilde başvuruda bulunulması ve başvurunun ilgili Alacaklı Kuruluşlar'la paylaşılması ile birlikte, herhangi bir prosedüre tabi olmaksızın "Durumun Korunması Süreci" başlar.

Bu süreçte borçlu hakkında icra takibi yapılamaz, zamanaşımı ve hak düşürücü süreler nedeniyle hak kaybına yol açacak durumlar hariç olmak üzere, mevcut takiplere devam edilemez, yeni takipler açılmaz, diğer yasal yollara başvurulamaz. "Durumun Korunması Süreci" boyunca, başvuruda sunulan Taahhütname'deki esaslara uyulmak zorunludur, aksi tespit edildiğinde AKK üyelerine bilgi verilir ve süreç sonlandırılabilir.

Alacaklı Kuruluşlar Konsorsiyumu ("AKK") Nedir?

AKK, Alacaklı Kuruluşlar'dan ve AKK'nın kabulü halinde diğer alacaklı-

lardan oluşan bir konsorsiyumdur. Alacaklı Kuruluşlar'ın kararına bağlı olmak üzere FYY uygulanacak her bir borçlu ve/veya aynı risk grubuna dahil olanlar bazında ayrı ayrı AKK'lar veya tek bir "AKK" oluşturulabilir.

Diğer alacaklıların AKK'ya kabul edilebilmeleri için ilgili AKK'nın onayının yanı sıra bu kapsamda yapılandırılacak borçluyla sınırlı olmak üzere Çerçeve Anlaşması'nın bir suretini imzalayarak bu yükümlülükleri kabul etmeleri ve Lider Banka'ya ("LB") vermesi yeterlidir.

"AKK", sürecin hızlı çalışmasını teminen, nihai kararlar "AKK" tarafından verilmek kaydıyla, ilgili borçlular ile yapılacak müzakereleri LB'nin önderliğinde olmak üzere "AKK" üyeleri arasından yeterli görülen sayıda üyeden oluşan bir heyet ile sürdürmeyi kararlaştırabilir.

Lider Banka("LB") Nedir?

Borçlunun Alacaklı Kuruluşlara başvurusunu takiben onuncu iş gününde, Başvuru Bankası'na iletilen alacak tutarlarından oluşan döküm esas alınarak "AKK" tarafından "Lider Banka" seçimi yapılacaktır.

"AKK" içinde en büyük alacaklı konumundaki Alacaklı Kuruluş, ilgili müzakerelerin yönetilmesi, sonuçlandırılması ve uygulamanın izlenmesi konusunda "Lider Banka" olarak görev yapar. "LB", bu görevini, kendi isteği ile kendisinden sonra gelen en büyük alacaklı ikinci veya varsa üçüncü Alacaklı Kuruluş'a (devralacak olanın

mutabakatı sağlanmak koşuluyla) devredebilir.

"AKK", AKK' na üye Alacaklı Kuruluşlar'ın toplam alacaklarının yüzde 75'ini (yüzde 75 dahil) ve AKK' na üye Alacaklı Kuruluş sayısının en az yüzde 30'unu temsil eden Alacaklı Kuruluşlar'ın aynı yöndeki kararıyla "LB"yi seçebilir. Seçimde, "AKK" üyeleri alacaklarıyla orantılı olarak oy kullanırlar. En fazla oyu alan aday, "LB" olarak seçilir.

Başvurusu Yapıldıktan Sonra Süreç Ne Kadar Sürer?

"AKK" başvuru tarihinden itibaren en fazla 90 gün içinde yeniden yapılandırma kararını oluşturamadığı takdirde süreç sona ermektedir.

Bu süre, "AKK" 'na üye Alacaklı Kuruluşlar'ın toplam alacaklarının % 75'ini (% 75 dahil) ve "AKK"na üye Alacaklı Kuruluş sayısının en az % 30'unu temsil eden Alacaklı Kuruluşlar'ın aynı yöndeki kararıyla en fazla iki ay süreyle uzatılabilmektedir. Bununla birlikte, Sözleşme'nin imzalanması dahil toplam sürenin 150 günü geçmeyecektir. Çerçeve Anlaşması'nın iki yıllık süresi içinde en fazla iki kere başvuru yapılabilmektedir.

FYY Sözleşmesinin İmzalanması ve Neticeleri

Çerçeve Anlaşmaları kapsamında bir borçluyla yapılan sözleşmenin Alacaklı Kuruluşlar'ın alacaklarının "üçte ikisini oluşturan çoğunluğu tarafından imzalanması halinde", Çerçeve Anlaşması'nı imzalamış olan Alacaklı Kuruluşlar'ın tamamı tarafından alacakların yeniden yapılandırılması zorunludur.

Borçlu ile "AKK" üyeleri ve Anlaşma koşulları doğrultusunda olmak üzere varsa "AKK" üyelerinin uygun göreceği diğer alacaklılar arasında "FYY Sözleşmesi" bağitlanır.

Çerçeve Anlaşması'na dayandırılarak bağitlanan tüm FYY Sözleşmelerin listesi, ilgili bankalar tarafından borçlunun Başvuru ve Taahhüt Mektubu'ndaki beyanı esas alınarak, belirlenecek bir format dahilinde ayda bir kez BDDK'na iletilmek üzere TBB'ne gönderilir.

Çerçeve Anlaşmaları, BDDK tarafından onaylanmalarını müteakiben geçerlilik kazanır. Çerçeve Anlaşmalarında yapılacak değişiklikler için de BDDK'dan izin alınması şarttır. »

FYY Sözleşmesi'nin imzalanmasını müteakip, borçlu FYY Sözleşmesi'nden kaynaklanan edimlerini yerine getirdiği sürece; borçlu hakkında icra takibi yapılamaz, zamanaşımı ve hak düşürücü süreler nedeniyle hak kaybına yol açacak durumlar hariç olmak üzere, mevcut takiplere devam edilemez, yeni takipler açılmaz, diğer yasal yollara başvurulamaz.

Alacaklı Kuruluşlar'ın Çerçeve Anlaşması'ndan kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmemeleri halinde; ortaya çıkabilecek uyumsuzlukların çözümüyle görevli olmak üzere TBB Yönetim Kurulu'nun belirleyeceği esaslar dahilinde ve gerektiğinde "AKK" bazında ayrı ayrı olmak üzere en az biri hukuk lisans eğitimine sahip üç kişiden Hakem Kurulu (HK) oluşturulur.

"HK", TBB marifetiyle ve TBB'ye ilgili "AKK" nın üyelerinin isimlerinin belirtildiği bir refakat yazının ekinde kapalı bir zarf içerisinde kendisine yapılan başvuruları en geç beş işgünü içinde sonuçlandırır ve verdiği kararlar tüm "AKK" üyelerince uygulamaya konulur. "HK" nın kararları tarafları bağlayıcıdır.

FYY Programı Ne Kadar Süreyle Uygulanacak?

11 Eylül 2018 de TBB tarafından yayınlanan ve BDDK tarafından 19 Eylül 2018 'de onaylanan "Çerçeve Anlaşması" BDDK onayından itibaren en geç iki yıl içinde imzalanacak olan "FYY Sözleşmeleri için geçerliliğini koruyacaktır. Bununla birlikte, BDDK bu sürenin 2 yıl daha uzatılmasına karar verebilecektir.

SONUÇ

Görüldüğü üzere, ekonomi anlamında hayli zorlu geçen 2018 yılında, döviz ve faiz artışlarından hayli etkilenen kredi alan şirketleri koruyabilmek ve borçların ödenebilirliğini sağlayarak finans kuruluşlarının zararlarını da bir ölçüde giderebilmek adına esasında geçmişten bugüne pek çok defa bir farklı düzenlemeler ile denenmiş olan Finansal Yeniden Yapılandırmanın yeni ve fakat öncelilere benzer bir modeliyeniden tedavüle çıkartılmıştır. Bu Finansal Yeniden Yapılandırma modeli, konkordatonun pek çok şir-

ket için bir cankurtaran olarak görüldüğü günümüzde, finans kuruluşlarının daha büyük rol oynadığı bir yeniden yapılandırma sistemi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Uygulamanın oldukça yeni düzenlenmiş olması nedeni ile henüz istatistiksel verilerin tam anlamı ile oluşmamış olmasına karşın FYY Programından beklentiler oldukça yüksektir. Kanaatimizde de, ekonominin en çok da kredi alan borçluların geri ödemelerini etkilediği bu günlerde yapılan değişiklik, ticari sektörün ihtiyaç duyduğu bir durumdur. Ancak programın uygulamada reel anlamda ne kadar fayda getireceği konusunda en büyük yük finans kuruluşlarına düşmekte olup, yeniden yapılandırmaların bir çözüm doğurabilmesi için makul ve gerçekçi yeniden yapılandırma şartlarının belirlenmesi oldukça önemlidir.

Detaylı Bilgi için;
Avukat
Semra Gürçal
semra@ozgunlaw.com

Kaynakça :

1. Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Yönetmelik , 15 Ağustos 2018 gün 30510 sayılı Resmi Gazete <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/08/20180815-4.htm>
2. Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 21 Kasım 2018 Gün 30602 Sayılı Resmi Gazete <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/11/20181121-1.htm>
3. Türkiye Bankalar Birliği Başkanlığı , Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması, 11 Eylül 2018 <https://www.tbb.org.tr/Content/Upl oad/Dokuman/7551/cerceveanlasmasi.pdf>
4. Öğr. Gör. Selahattin KOÇ, Finansal Yeniden Yapılandırma: İstanbul Ve

Anadolu Yaklaşımları, Sonuçları
<http://eskidergi.cumhuriyet.edu.tr/makale/2116.pdf>

5. Türkiye Bankalar Birliği, KOBİ Finansal Yeniden Yapılandırma Programı, Aylık Rapor, Mart 2009
<https://www.tbb.org.tr/tr/bankacilik/aras tirma-ve-yayinlar/ozel-dosyalar/44>

6. Hamdi İlçay Girgin "Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Yönetmelik ve Çerçeve Anlaşmaları"
<https://www.procompliance.net/finansal-sektore-olan-borclarin-yeniden-yapilandirilmesi-hakkinda-yonetmelik-ve-merceve-anlasmalari/>

7. Finansal Yeniden Yapılandırma Koordinasyon Sekreteryası, "İstanbul Yaklaşımı Bir Yeniden Yapılandırma Deneyimi", Ağustos 2005
<https://www.tbb.org.tr/Dosyalar/Dosyalar/2istanbulyaklasimidenyimi5.doc>

Avukat Dr. Özgün Öztunç tarafından 2001 yılında kurulan ve 2015 yılında Legal500 listesinde yer alan Özgün Hukuk Bürosu'nun, 10 avukat, 3 stajyer avukat, 1 yeminli mütercim tercüman, 1 muhasebe, 1 yönetici asistanı ve 5 destek personel olmak üzere yirminin üzerinde personeli bulunmaktadır.

Alanında uzman avukatlardan oluşan ekibi ile faaliyet gösteren Özgün Hukuk Bürosu, ulusal ve çok uluslu şirketlere hizmet vermektedir. Bu kapsamda, müvekkillerin ihtiyaçlarına olabilecek en kısa zamanda cevap verebilecek organizasyon yapısı kurulmuş olup, temel prensip müvekkillerin kıdemli avukat kadrosuyla her zaman iletişim kurulabilmesi ve her konuda bilgi sahibi olmasının sağlanmasıdır.

Bankacılık ve finans, eğitim, sağlık, otomotiv, kimya ve savunma, teknoloji, enerji, maden, inşaat ve gayrimenkul sektörleri başta olmak üzere değişik iş ve ticaret sektörlerinde faaliyet gösteren kurumsal müvekkillere ve sivil toplum kuruluşlarına hizmet veren Özgün Hukuk, tüm müvekkilleri ile bir iş ortağı titizliği ile çalışmayı prensip edinmiştir.

Özgün Hukuk Bürosu, Türkiye'nin önde gelen finans kurum ve kuruluşlarına, şirketlere ve şahıslara Türkiye'de ve yurtdışında alacak tahsilatı konusunda hukuki hizmet sağlamaktadır. Bu kapsamda yurtdışına kaçırılan malvarlıklarının mal varlığı araştırması yapılarak tespit edilmesi ve alacağın bu yolla tahsil edilmesi hususunda hukuki hizmet verilmektedir.

Özgün Hukuk Bürosu alacak tahsilatı konusunda dünya çapında bir organizasyon olan "European Collectors Association (ECA)" üyesi olup, gerek Türkiye'de gerekse yurtdışında alacak tahsilatı konusunda müvekkillerine hukuki hizmet sunmaktadır. Ayrıca, İngiltere, Belçika, Fransa, İspanya ve İtalya'dan avukatlar tarafından Kasım, 1988'de kurulan ve Avrupa'nın ilk birleşik uluslararası hukuk uygulaması olan PLG International Lawyers'ın tek Türk üye hukuk bürosudur.

*Sülün Sok. No:8 34330 1.Levent Beşiktaş / TURKEY
Phone : +90 212 356 3210(pbx) / +90 212 325 2307(pbx)
Fax : +90 212 356 3213
E-mail : info@ozgunlaw.com
İnternet sitesi: www.ozgunlaw.com*

Bizi Takip Edin!

